

MUSOR

EUROPAI
Április 10.

Angv. 9.30: Hírek.
Balalajkazenekara.
5: Novellák. 5.30:
Angol nyelvtanítás.
7.30: Donizetti:
Utána: Hírek.

Nürnbergi mester-
7.30: Monstre hangv.
Ényletével. A bécsi
mf. zenekar egyesített
auss Richard: Alpesi
Bolygó hollandi: nyi-
il vonóshangv. Liszt:
emény. 10: Pauscher-

8: Humperdinck:
eseopera.
20: Grammfóhngang-
monikus hangv. Ber-
eethoven: C-dúr zom-
zewisz: Hegedűhangv.
és Kleopatra.

gv. Botacchiari: Sa-
Tamara tánc. Saint
Delila, Wagner. Le-
Prófeta. Verdi:

és francia hangver-
dűhangv. 10.20: Prá-

ellő. Beethoven. De-
anados, Glazunov, Da-
Szónáták.
panyol dalok. — 8.55:
dalok. 12.30: Orgona

rdetések

áratu, szépen butoro-
ndes szobát. Cimeket:
gére kérem.

n fejt köser tehát és
t egy tenéttől fejt
ó Schwartz Ignác
ben. Reg. Ferdinand

DALMI KON

t magában foglal,
bernek szüksége van

ésék
draj
örténet

mészettudomány
stb. stb.

bb címszó
munkatárs

és szövegközi il-
ráció.

ötésben

helyett
es portó
könyvosztályában
UJ KELETBEN
ÜZLET LELKE

XIV. ÉVF. * 81. SZAM
Uj Kelet—Kolozsvar, 1931
április 11 Szombat
5691

Taxa po-
platite la r
No. 2247

Ara 5 lej

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Mr. Baron L. Pop (v. Brassai)
No. 10 szám. Telefon 8-74

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 1200 lej
Egy hónapra 110 lej

KÖLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Max. hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénanam)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerinti
kötetnek fel

Uj Kelet
400
Disztér 2. H. e. 8.

Ramasetter Robert
BUDAPEST

KELET

Péntek délután négyórás audiencián fogadta a király a pártvezéreket és a törvényhozó testületek elnökeit

Ma dől el az új kormány és esetleg egy új rezsim sorsa

A jövő Titulescu kormány programja: takarékosági rendszabályok, az adminisztráció rendbehozatala és a köztisztviselők vagyonának revíziója. Titulescu teljesen szabadkezet kapott az uralkodótól, amennyiben a nemzeti egység kormánya meghusulna, minden újabb megbízás nélkül, azonnal meg fogja alakítani a személyiségek koncentrált kormányát

Pesszimista hangulatban távoztak a pártvezérek az uralkodótól

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Maniu hazatérése meggyorsította a válságból való kibontakozás tempóját. Az uralkodó tegnap délután eleget tett azoknak az alkotmányos és parlamentáris kötelezettségeknek, amelyek a kormány válság idején szokásosak. Magához kéréte a törvényhozó testületek elnökeit s megkonzultálta a pártvezéreket, mind ezt pedig azután, miután előzőleg Titulescut megbízta a kormányalakítással.

A pártvezérek audienciája alig tizenöt percig tartott, ami edes kevés idő arra, hogy ezalatt valaki kifejtessen egy programot s körvonalazzon egy állásfoglalást. Amiből viszont kitűnik, hogy a király vagy ismerte már a pártvezérek álláspontját a koncentrációs kormány gondolatával szemben, vagy pedig éppen az audienciák rövidségével óhajtott a pártok értésére adni, hogy csupán bizonyos formalitásoknak kívánt eleget tenni, mert a válság megoldásának módzataival már tisztában van.

Az első feltevéssé koncentrációs kormány, a második pedig a személyiségekből álló kabinet megalakulása mellett szól. Titulescu egyelőre hangsúlyozza, hogy a l'union sacree-t, a szent nemzeti egység kormányát akarja megalakítani francia és cseh mintára. A londoni követ azonban kijelentette, hogy az ország megmentése érdekében nem riad vissza attól, hogy bármily ballasztot is félreteljon az utból. És ebben a pillanatban a helyzet az, hogy nemcsak objektív nehézségek állják útján a nemzeti egység kormányainak, de a pártok subjektív szempontokon alapuló kedvtelensége is. Az uralkodó visszatérése óta bizonyos körök elkecseregett kampányt folytatnak a román politikai pártok ellen, amelyeknek terhére írják az ország összes bajait és nehézségeit. Ezekről a körökről úgy tudják, hogy közel állnak az uralkodó személyéhez.

Nem lehet csodálkozni tehát azon, ha nemcsak a pártegoizmus, hanem bizonyos kedvtelenség is bénítja az erőket centripetális utjukban.

A mai nap mindenesetre sorsdöntő lesz. Egyesek szerint a nemzeti egység létre fog jönni, mások viszont úgy tudják, hogy a pártok egyesülésére intézett felhívás formáság volt csupán s Titulescunak már zsebében van az új

kormánylista. A legutolsó jelentések az utóbbi verziót látszanak valószínűbbé tenni. De bármilyen is legyen a királyi döntés, az új kormánnyal együtt eldől Románia új politikai rezsimjének sorsa is. Annyi bizonyos, hogy ha megoldás nem a koncentrációra esne, Titulescu mindenesetre azon lesz, hogy megőrizze kifelé a parlamentarizmus és a demokrácia látszatát.

A király és Titulescu megkezdték a pártvezérekkel való tanácskozásokat

Bucuresti-Bukarest, április 10. Ma délután négy órakor Titulescu felkereste lakását Maniut, akivel egy órán keresztül tárgyalt.

Ugyancsak délután négy órakor kezdte meg a király a törvényhozó testületek elnökei s a pártvezérek megkonzultálását. Négy óra után néhány perccel Pop-Csicsó István jelent meg audiencián a királyi palotában, tizenöt perc múlva követte Bratu professzor, szenátusi elnök. A királyi palotából kijövet, mindketten elzárkóztak nyilatkozatadás elől.

Négy óra harminc perckor Jorga következett. Az ő audienciája ugyancsak tíz percig tartott. Négy óra negyvenkor Averescu, négy óra ötven perckor pedig Duca és Tatarescu jelentek meg az uralkodó előtt.

Az újságírók megostromolták az audiencia után a királyi palotából távozó politikusokat. Jorga a következőket mondotta:

— Nem nekem való ez a dolog. Szakértőkből álló kormányt ajánlottam az uralkodónak. Egy ilyen kormányt nem fogok sem támogatni, sem támadni, de semmiesetre sem veszek részt benne.

Öt órakor George Bratianu, felhathor pedig dr. Lupu következtek. Hat órakor taxin érkezett a királyi palotába Maniu, akít egy fél óra múlva Mihalache követett. Lupu mindössze annyit mondott, hogy a válság hétfőig is elhúzódhatik. A pártvezérek általában nagyon lehangoltnak látszottak.

Titulescu elindul Ducát keresni

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtök délután, amint megirtuk, Titulescu meglátogatta a pártvezéreket, akikkel megkezdte tanácskozásait a koncentrációs kormány megalakításával kapcsolatban. A bukaresti lapok érdekes részleteket közölnek ezekről a találkozásokokról. Hat órakor Ducát kereste fel lakásán Titulescu. A liberális párt vezére a Cometa ucca 24. szám alatti házban lakik albérlőként. Titulescu leszállva autójából, belép a ház udvarába, de senkit sem talál. Nem volt mit tennie végigjárta az összes földszinti lakásokat, számszerint körülbelül tizet, amíg végül rátalált az ajtóra, amely fölött Duca névjegye állott. Duca és Titulescu egy háromnegyed órát tanácskoztak egymással, majd együtt hagyták el a házat. Titulescu Averescut kereste fel, Duca pedig tovább ment az autójával dr. Anghelescu lakására. Averescunál alig husz percet töltött Titulescu és az Athene Palacehoz hajtatott, ahová nyolc óra husz perccel érkezett. Kilenc óra öt perckor hagyta el a szállodát Titulescu. A Sosszén lévő villájába hajtatott és a farszto nap után megérdemelt pihenőre tért.

geztével a következő kommunikét tették közzé:

„Titulescu, miután megbízást kapott az uralkodótól a nemzeti egység kormányának megalakítására, tegnap délután hat órakor meglátogatta Ducát, kérve őt, hogy a liberális párt vegyen részt ebben a kormányban. Előző nyilatkozatainak megfelelően az ország nehéz helyzetére való tekintettel Duca azt válaszolta Titulescunak, hogy a liberális párt elvben elfogadja ezt a propozíciót, Duca kérte Titulescut, hogy fejtsse ki előtte a koncentrációs kormány programját.”

Ez a kommuniké azt mondja, hogy a liberálisok hajlandók résztvenni a koncentrációs kormányban. Hasonlóképpen nem zárkoztak el elvileg a koncentrációs kormányban való részvétel elől Averescu, dr. Lupu és George Bratianu sem. Csütörtök este Madgearu lakásán értekezletre ültek össze a párt társnosta frakciójának vezetői. A hangulat kedvező volt a nemzeti egység kormányában való részvétel számára. A parlamentet illetőleg az volt a vélemény, hogy Titulescunak szabad kezet kell engedni a parlament feloszlására, vagy fel nem

Ilyen előzmények után Titulescu fővárosi tartózkodásának első napját a bukaresti sajtó általában kedvezőképpen kommentálta, bár az összes lapok hangsúlyozták, hogy a politikai pártok nem tulságosan nagy színtességgel nyilatkoztak meg a koncentrációban való részvétel mellett. Élénken kommentálták azt a nyilatkozatot, amelyet Titulescu tett a királyi audienciáról való eltávózása után. Ebből kitűnik, hogy a londoni követ teljesen szabadkezett kapott az uralkodótól a kormány megalakítására s csak a megbízás átvétele után jelentette ki Titulescu az uralkodó előtt, hogy a nemzeti egység kormányát szeretné megcsinálni, amihez a király hozzá is járult. Ebből az következik, hogy amennyiben a koncentrációt nem sikerül megcsinálni, úgy Titulescu missziója nem ér véget, hanem anélkül, hogy újabb megbízásra volna szüksége azonnal olyan kormányt alkothat, aminőt éppen akar.

Mani a koncentrációs kormány programja

Sem a csütörtöki, sem a pénteki megbeszélések nem volt szó sem személyi kérdésekről, sem pedig a pártok közötti erőviszonyokról. Ezzel szemben megvitatás tárgyát képezte a koncentrációs kormány programja.

Titulescu újabb takarékosági rendszabályokat akar életbeléptetni, rendet akar teremteni az adminisztrációban és revízió alá venni a köztisztviselők vagyonát.

Ugyancsak szőnyegre került a parlament kérdése is. Az ellenzék azonnali feloszlást követel, a nemzeti parasztpárt pedig azt kívánta, hogy a jelenlegi törvényhozó testületek maradjanak együtt. Titulescu a középutat látszik választani, hogy mindkét félt kibékítse. Kijelentette, hogy új parlamentre van szükség, egyelőre azonban sürgősen meg kell szavazni néhány törvényt, amihez a jelenlegi parlamentet kell felhasználni.

Maniu temesvári fogadtatása

Pénteken reggel hat óra 45 perckor megérkezett Maniu Gyula is a fővárosba. A nemzeti parasztpárt vezérének, aki Lugojanu volt miniszterelnökségi alminiszter társaságában utazott Montecarlóból egyenesen Romániába, Zsombolyán Vaida Sándor, Bocu Sever, Ghita Crisan és a nemzeti parasztpárt több más vezére várták. Ezenkívül a szomszédos községekből több ezer paraszt gyűlt egybe, akik zenekarral üdvözölték Maniut. Bánát lakossága nevében Bocu Sever, köszöntötte a volt miniszterelnököt, aki meghatódotan mondott köszönetet a grandiózus fogadtatásért. Maniu azon reményének adott kifejezést, hogy a román népek sikerüljen fog a nehézségeket leküzdeni. Az újságíróknak hosszas kérélel és faggatás után a következő kijelentést tette:

„Még csak egyszerű utas vagyok”

— Öt hónapos külföldi pihenőszabadság után visszatérek az országba, hogy megkezdjem újabb szabadságomat, otthon, jó barátaim között. Vaida Sándorral még nem tudtam beszélni s így egyelőre egyszerű utas vagyok, aki nem tudhatom, hogy mi van az országban és mi lesz. Egy dolgot tudok csupán: úgy én, mint a nemzeti parasztpárt az uralkodó mellett vagyunk az ország javáért való együttműködésben.

Ezután Maniu Vaida Sándorral visszavonult egy fülkébe és Temesvárig a két politikus hosszasan tanácskozott egymással. Vaida Sándor Temesváron leszállt a vonatról s bár Lugojanu és Bocu Sever hosszasan kéréleltek, nem volt hajlandó Maniut a fővárosba kísélni. A volt belügyminiszter azonnal folytatta útját Kolozsvar felé.

(Folytatása az ötödik oldalon.)

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egy len organuma,
zavartalanul teljesítse kötelességét

küldje be
pontosan előfizetését!

Reggeltől estig a kormányválság kellős közepében

Reggel Dan Sever, délben Hațiegan, este Ghiulea mond véleményt a politikai helyzetről

(Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti gyors egyik elsőosztályú fülkéjében, a sarokba huzódva a „Viitorul“-t olvassa Dan Sever volt egészségügyi miniszter, a nemzeti parasztpárt vezetőgárdájának egyik legérdekesebb figurája. Felsőbb körök egyenes kívánságára kapott tárcát az első Maniu-kormányban és szó nélkül visszahúzódt, midőn arról volt szó, hogy ezáltal szolgálatot tehet a sokszor fenyegetett pártegységnek. Most a fővárosba utazik, hogy résztvegyen a vezérő bizottság ülésén. A hosszú beszélgetés során néhány rendkívül érdekes kijelentést rögzít meg a toll, olyan kijelentéseket, amelyek nagyon mélyen jellemzik a román belpolitikai élet gyökeres átalakulását.

Dan Sever a politika komplikált sakkjátékáról

— Igen, igaz volt Vaidának: a politikai élet komplikált sakkjáték, amelyben nehéz kiszámítani a következő lépéseket. Senki sem veheti rossz néven Románia fiatal uralkodójától, hogy ujem berekkel és esetleg új formákkal is kísérletezik. Olvassa csak el XIV. Lajos történetét. Uralkodásának első éveiben kortársait állította az ország élére, folytonosan kísérletezett, nem mindig szerencsésen. Ma a történelem mégis Napkirálynak ismeri el.

— Mit szol a nemzeti parasztpárt a politikai helyzethez?

— A mi impresszióink az, hogy a széles koncentráció a gyakorlatban aligha lesz megvalósítható. En pedig egyénileg azt mondom, hogy a legjobban tennők, ha valamennyien ellenzékbe vonulnánk. Hiszen szüksége lesz a jövő kormánynak egy lojalis ellenzékre.

Romániának alkalmazkodnia kell a világ megváltozott arcához

— Akármilyen kormány is jöjjön azonban, súlyos nehézségekkel kell majd megküzdnie. A világ kétségkívül komoly gazdasági és szociális átalakuláson megy keresztül. A termelés, az elosztás és a fogyasztás új formákat öltenek és ez az átalakulás érezteti hatását a politikai életben is. Romániának alkalmazkodnia kell a megváltozott viszonyokhoz. Itt van például a mezőgazdasági válság. Németország az egyetlen állam, ahova könnyen áruhatunk búzát, mert a Duna olcsó közlekedési eszközt is bocsájt rendelkezésünkre. A körülmények kényszerítenek tehát arra, hogy keressük a gazdasági közeledést Németország felé, esetleg egy vámunió formájában, amelybe bekapcsolódniuk később Jugoszlávia és Magyarország.

— És a franciák?

— Franciaország meg fogja érteni, hogy saját érdekében is áll a mi összemérésünk elkerülése. Hiszen egyébként nem fogunk fizethetni... neki sem...

— Gondolja, miniszter ur, hogy a koncentrációs kormány tehet-e majd valamit az országért?

Sokat a koncentráció sem segíthet

— Sokat nem hiszem, hogy tehetne, hiszen Románia nehézségei a világváltságból organikusán következnek. Annyi azonban bizonyos, hogy a legjobb intenciók megvalósításában is szemben fogja találni magát a rosszul működő államgépezettel. Az apparátusnak, amely a törvények végrehajtására hivatott, súlyos hibái és hiányosságai vannak. Az emberi anyag nagyon fogyatékos. Miniszterkollegiummal annakidején hosszú vitáink voltak emiatt. En ugyanis hangoztattam, hogy nem a nagy reformokra, hanem elsősorban az adminisztráció gyökeres reorganizálására van szükségünk...

Közbecsempészek egy kérdést, amely már hónapok óta minduntalan felbukkan a politikai megbeszélések között:

— A diktatura segítene ezen a bajon?

Dan Sever mosolyogva válaszol:

Ha Maniu vállalná a diktatúrát...

— Az attól függ, hogy ki csinálja...

Ha például Maniu vállalná...

Női kalapok

legnagyobb választékban, legjobb kivitelben, legdivatosabb formában, legolcsóbb áron kaphatók:

„MISS“ Kalapszalón

Cluj, volt Kossuth Lajos utca 7. szám

— De hiszen ez éles ellentétben áll Maniu egész mentalitásával — vetem közbe.

A válasz nem teljesen nyílt, de annál többet mond:

— A program normális időkre való. Most pedig határozottan nem élünk normális időkkel. Azonkívül Maniu kinnjárt, bizonyára sokat látott és tapasztalt... és talán meg is változtattak bizonyos tekintetekben a vértetei...

A Capsaban már hajnalban kezdődik az élet

Itt le kell zárnom a továbbiakban nem kevésbé érdekes beszélgetés visszaadását. Az expressz folytatja útját az éjszakában és reggel a kalauz újságolja Ploestiben, hogy Titulescu egy félórával azelőtt megérkezett a fővárosba. A lusta és későnkelő Bukarest nyújtózik, az utcákon csak hivatalnokok, hivatalnoknők sietnek tova, fázósan felhuzva galériáikat. A politikai aréna döntő küzdelmeinek atmoszférája csak a Capsában figyelhető meg, ahol a hadüzenet óta még nem látott a főpincér ily korai vendégeket. A politikai riporterek Titulescu megérkezését kommentálják. Az egyik sarokban Hațiegan munkügyi miniszter fogyasztja reggelijét.

A munkügyi miniszter az utóbbi napokban markáns „személyisége” lett a belpolitikai életnek (a szó mindkét értelmében...). Az uralkodó teljes bizalmát bírja és azok között szerepel, akik nehezen fognak valamely kormánylistából kimaradni...

Az fog történni, amit a király akar

— Most még nem lehet megmondani, hogy mi lesz... A politikai életet a király irányítja. Ha a koncentráció nem sikerülne, az uralkodót ez nem fogja érintetlenül találni. És akkor is az fog történni, amit ő akar...

— Miniszter ur, engedjen meg egy kérdést: Ha a koncentráció nem jön létre, résztvenne egy más kormányformációban?

A munkügyi miniszter kitérően válaszol és felhuzza a vállát. Ez a válasz „igen” és „nem” egyaránt sejtetni enged. A titkos érzésem az, hogy inkább az „igen”, mint a „nem”. A cukrászda előtt megáll a munkügyi minisztérium autója. Hațiegan Emil megy hivatalába. Menjünk tehát mi is dolgunkra. A taxi végigszánt a meztelekre kopaszított Sosszen, amely ilyenkor — koratavaszszal — még hüvös és barátságatlan. Titulescu villája előtt stopponunk. Az előszobában újságírók lebzselnek. A londoni követ most éppen Argetoianuval tárgyal. Románia volt és leendő(?) diktátorjelöltje szivarral a szája sarkában, egy kiélt rué unott arcával hagyja el Titulescu dolgozószobáját. Egy pillanatra látható lesz a londoni követ is; aki most a politikai élet tengelyében áll. Szája széles mosolyra húzódik, midőn meglátja az újságírókat.

— Haragszom rátok — mondja tréfás feddéssel hangjában. Megint olyasmit adtak a számba, amit én nem mondtam. Most egyébként is fáradt vagyok, négy napja, hogy folyton utazom. Hagyjatok lepihenni egy kicsit.

A miniszterek az utolsó aktákát likvidálják

Nagylelkűen megengedünk abban, hogy nem fogjuk ezt a kérését megtartani. Megyünk tovább. A liberális és az avereszkápus klubban néhány vidéki korifeus dugja össze a fejét, a fejlemények elvártában. Talán nekik is hoz valamit a titkosatok holnap... A nagyok most a pártvezérek lakásain tanácskoznak. A nemzeti parasztpártnak még a klubhelyisége is üres. Csend van a minisztériumokban is — a távozó miniszterek utolsó ügyeiket likvidálják. A közéletügyi minisztériumban Ghița Pop alminiszter hatalmas halom aktát oszt szét — husvétí ajándékként a tisztviselők között. Sem kedve, sem ideje sincs, hogy elintézzze őket...

Es közben dél lett. Megyünk a királyi palotához, ahol Titulescu sorsdöntő audienciája folyik le az uralkodó előtt. A palotazőrök, új, sötétkék egyenruhájukban márványszerű merevséggel, a szobor mozdulatlanásával állnak házikőkben. Mintha ez is szimbolizálna valamennyire, hogy bent, a palotában is új szellem honol, és új ember irányítja az ország sorsát... Nem sokáig várakozunk, mert a kabinetiroda főnöke közli,

hogy Titulescu ebédre is a király vendége...

Délután az utólérhetetlenül hangos és fúrge rikkancsok zaja felveri a rendkívüli kiadásokkal a főváros csendjét. „Titulescu koncentrációs kormányt alakít. Titulescu cáfolja a lapokban megjelent nyilatkozatot!” „Személyiségek, vagy a nemzeti egység kormánya?” A járőkelők között ismerősbe ütközünk: Ghiulea professzor, a kolozsvári egyetem tanára, volt munkügyi államtitkár, akinek szavát meg szokták hallgatni a nemzeti parasztpárti vezetők.

— Professzor ur, azt mondotta nekem még egy héttel ezelőtt Kolozsváron, hogy a kormány hosszabb ideig is eléihet.

Ghiulea mosolyog.

Most már megmondom az igazat

— Hát most már megmondom őszintén az igazat: El volt határozva már eleve, hogy a kormány április 15-ikén átadja a helyét. Közbejött azonban Manoiescu lemondása és amikor Mironescu javasolta a királynak egy új iparügyi miniszter kinevezését, azt választotta az uralkodó: „Miert nevezek ki tíz napra egy minisztert?” Így történt.

— És most mi következik, professzor ur?

— Esetleg koncentráció, de még valószínűbb, hogy személyiségek kormánya. Titulescu most hat hónapig kormányozhatna parlament nélkül. De ha nincs szüksége a jelenlegi parlamentre, úgy azonnal ki fogja írni a választásokat, mert hat hónap múlva már kevés fog maradni az ő presztizséből és népszerűségéből is. A személyiségek kormánya lehetséges, hogy be fog lépni egy-két erdélyi miniszter. Még akkor is, ha a

Egy keresztény lelkész, mindenét palesztinai muzeumokra és könyvtárakra hagyta végrendeletileg

Bécs, április 10. Közölte az Uj Kelet Rev. William Hechler, a cionizmus igaz barátjának halálát. A kitünő lelkész végrendeletét tegnap nyitották föl. A végrendelet szövege a következőképpen hangzott:

„Isten nevében! Ha meghalnék, mielőtt muzeumomat és könyvtáromat magam berendezhetném Palesztinában, már ma odaajándékozom gyűjteményemet, beleértve a harmóniumot és a Montefiore-hintót, amit Bengouth ur ajándékozott nekem — Leo Weisz és Fanny Weisz házastársaknak, akiknek a palesztinai Retach Tikwában fekvő

INGYENTÜZIFAT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy máza aprított tiszta bükkszász tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

Pillan

Cluj-Kolozs

let tudósítójának igazgatóságára emlékeztetnek le a hónapok százai vegeli órákban, csak a pénzürrán és az épületek pénzügyigalyisége, amelyek vázakozók na ben egy-egy csoportosultak bejutni, szorongatva sukhoz szükség. Es ugyanaz a tett arkifejezről akkor is, ebben az elővár, hogy hóg eredményében semmi jót és semmi rendkívül nem hoztak számunkra.

Koncentráció? Személyiségek? Diktatura?

Nem erről van most szó.

Hanem arról, hogy lesz-e holnap mit ennünk?

Mi maradunk az ellenzéken

— Mi maradunk az ellenzéken. A nemzeti parasztpárt egységét ez nem fogja megbontani s talán Manoiescu lesz az egyetlen, aki rövidesen kilép a pártból...

Ghiulea tovább siet. A rikkancsok tele-tüdővel ordítják a rendkívüli kiadásokat. Két és fél évvel ezelőtt a liberális kormány bukásának s a nemzeti parasztpárti kabinet megszületésének napjaiban tizezernyi tömeg hullámzott a királyi palota előtt. Most — az emberek unottan sietnek tova a Calea Victoriei. Belefáradtak a sok rendkívüli kiadásba s a sok kormányváltásba, amelyek vég-eredményében semmi jót és semmi rendkívül nem hoztak számunkra.

Koncentráció? Személyiségek? Diktatura?

Nem erről van most szó.

Hanem arról, hogy lesz-e holnap mit ennünk?

Kasztner Rezső

ségeik vannak. Kérem őket, hogy intencióim szerint állítsák ki valamelyik héber muzeumban és könyvtárban mindenki üdvére. A tárgyak közül egyetlen darab nem képezheti eladás tárgyát.

A hagyatékozó pap ezután pontosan felsorolja a könyvek sorrendjét, ahogy azelőtt meg kell állítani más könyvek közé. A végrendelet így hangzik: „Imádkozunk és dolgozzunk! Örüljünk és reméljünk, legyünk türelmesek és balsikerek ne tértessenek el senkit istentől. Imádkozunk!”

Ford piaca dobta az olcsó repülőgépet

mellyel ár és kényelem tekintetében verni fogja az autót

Newyork, április 10. Fordnak, az autókirálynak régi terve volt már, hogy az autógyártáshoz hasonló repülőgépgyártást is rendezzen be és ez a terv most a megvalósulás stádiumába lép.

Henry Ford bejelenti, hogy abban a helyzetben van már, hogy kis repülőgépeket rendkívül olcsó áron dobjon a piacra és pedig olyan összegért és olyan kivitelben, hogy legalább ugyanannyi ember használhassa a repülőgépet mint privát közlekedési eszközt, mint a Ford féle autót.

A Ford-féle kis repülőgép modelljét W. B. Stout főmérnök tervei alapján állították elő. A maga nemében pendantja a Ford-féle kétszemélyes autónak. Az egész repülőgép sulya nem több 500 kilónál és szárnyatávolsága sem olyan nagy, hogy ne lehetne egy rendes fészkerben elhelyezni.

A repülőgép ára Ford szerint egyelőre 2000 dollár, vagyis körülbelül 350.000 lej lesz, azonban még a nyár folyamán annyira racionalizálni akarják az üzemet, hogy egy-egy repülőgép

ne kerüljön többé 1200 dollárnál.

A legközelebbi hónapok folyamán német és angol repülőtereken próbarepüléseket fognak végezni, amelyeken azonban csupán a nagyközönségnek akarják bemutatni az új gépeket, mert azokat már a gyártás megkezdése előtt kipróbálták. Fordnak az a véleménye, hogy most már rövid néhány éven belül sor kerül a repülőgépekkel való tömeges közlekedésre, mert a repülőgép úgy ár, mint biztonság és kényelem tekintetében verni fogja az autót.

— A szovjet Magyarországot is bevonta rádiópropagandájába.

Budapest-ről jelentik: A szovjetkormány, melynek rádiópropagandája ellen már több állam panaszkodott, most Magyarországot is bevonta rádiópropagandájába. Propagandaleadása gonggütéssel és kakukolással kezdődik, 1000 méteres hullámhosszon. Megbizottait számukon szólítja fel és ugyancsak számokból álló A. B. C.-vel ad nekik utasításokat. A magyar rendőrség fokozott figyelemmel kíséri ezt a propagandát.

Olykor a tö

Elájult a tolo
Máskor zset
nyugdíjasok k
embernek, aki
rakerás után
felvenniök, hi
nak a rendő
lopták. Olyk
detlenség a v
díjasok tiltak
melyen heves
és egy magas
tár vezetése
ügyigazgatósá
még egy buka
nak, mely több
díjuk, de a s
megreszkíroz
vezetni a lap
gos egzisztent
vedelmét a fa
képezi és ezt
nyabb összege
az államtól.

Egész hóna
fel. Két heti
lentik ki előt
nem érkezett
megmondják
táviratilag r
de még nem
őket, hogy a
tiv csak néhá
megjött az ak
ügyigazgatósá
kifizetni és a
lejről szól. E
akreditív oda,
előre nem is
pézt kifizete
millióból legi
kat lehet kifi
vagyunk. Teh
nem kapták r
nek, a többie
a sor.

Egész hóna

Igy várnak
a híreket a
szegényebb p
lóságos tragé
egy ilyen uja
szelgettünk
egyik szamos
ponta. Hetv
Ezt az utat

Hónapok óta verejtéssel kaparják ki nyugdíjukat a kolozsvári nyugdíjasok

A háborus évek tragikus jelenetei ismétlődnek meg a kolozsvári pénzügyigazgatóság előtt

Ha nincs akreditív, nincs pénz, ha van pénz nincs akreditív. Egy ember, aki uliköltségre kétszer annyit költ el, mint egész nyugdíja

Pillanatsfelvételek a kolozsvári nyugdíjasok nyomoruságairól

Cluj-Kolozsvár, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári pénzügyigazgatóság épülete előtt a háborus évekre emlékeztető tragikus jelenetek játszódnak le a hónapok óta napjainkban. Emberek százai verődnek össze már a kora reggeli órákban, olyan tömegben, hogy már csak a pénzügyigazgatóság hatalmas udvarán és az épület előtt csoportosultak, mert a pénzügyigazgatóságnak nincs olyan helyisége, amely képes volna befogadni a várakozók nagy tömegét. A háboru éveiben egy-egy pék- vagy fűszerüzlet előtt csoportosultak így az emberek és igyekeztek bejutni, kenyér-, vagy cukorjegyüket szorongatva kezeikben, hogy a háztartásukhoz szükséges apróságokat beszerezzék. És ugyanaz a kétségbeesett, reményt vesztett arckifejezése sugárzott le az emberekről akkor is, mint most az embereknél ebben az elárvult tömegében, mely arra vár, hogy hosszú évek munkája után becsületesen kiérdemelt nyugdíjaikat kifizessék. A legtragikusabb az az állandóan növekvő embertömeg mutat rá az állam katasztrófális pénzügyi válságára. Hónapokkal ezelőtt még csak tízesével sorakoztak az emberek a pénztár előtt, majd hétről-hétre izesztőbb mértékben szaporodtak a nyugdíjasok és ma már naponta félezerre tehető azoknak az embereknél a száma, akik egész délelőttjüköt vesztetik el a pénzügyigazgatóságnál, hogy pénzeikhez jussanak.

után, hogy felvegye a nyugdíját. Az utra többet költött, mint amennyi a nyugdíja. Költött 1400 lej a nyugdíja 620 lej összesen. És husz nap után azzal küldték el, hogy nem kap nyugdíjat, mert most a januári pénzeket fizetik ki.

Szép szavak pénz helyett

Es ehhez hasonló esetek naponta ismétlődnek meg a kolozsvári pénzügyigazgatóságon. Tartja pénzügyigazgató

minden alkalommal igyekszik megnyugtatóni őket. Szép szavakkal, mert nincs miből fizetnie. De a nyugdíjasokat nem eléghetik ki ezek az ígéretek. Pénz kell. Vannak közöttük olyanok, akik 800 lej kapnak és mellékjövödelmük volt, de leépítették őket. Vannak, akik felveszik a nyugdíjat három hónapi várakozás után és egy másik kasszával azonnal befizetik adóba. Hetekig minden délelőttjüköt ott töltik el a pénzügyigazgatóság-

Hitlerék visszafoglalták párthelyiségüket Stennes rohamcsapataitól

Ujabb összeütközésektől tartanak a berlini nemzeti szocialista párt két frakciója között

Berlin, április 10. A német fővárost a husvétünnepet megelőző napokban és az ünnepek alatt is izgalomban tartották azok a harcok, amelyek a nemzeti szocialista párt két csoportja, Hitler Adolf és Stennes hívei között dülnek.

Szombaton Hitler hívei köztölték Stennes rohamcsapataival, hogyha a nemzeti szocialista párt Hedemann-strassei palotáját, amelyet erőszakkal foglaltak el, hat órán belül ki nem ürítik, akkor ostrommal fegyveresen szerzik vissza és nem állnak jót a következményekért. Az ultimátum úgy látszik megriasztotta Stenneseket, mert az épületet kiürítették. A pártvezetőségi palota előtt Hitler emberei állandóan őrt állnak és benn is állig felfegyverzett nemzeti szocialisták tartózkodnak, mert attól félnek, hogy a rohamcsapataik újra erőszakos puccsot kísérelnek meg az épület ellen. A környéken erős rendőri őrségek állnak, hogy minden esetleges erőszakoskodásnak és vérontásnak elejét vegyék.

A pártvezetőségi palotában husvét alatt

több fontos pártkonferenciát tartottak Hitler hívei. Az Angriff című lap, amelyet Stennesék szintén hatalmukba kerítették, kedden reggel megint Göbbels szerkesztésében jelent meg. Azokat a szerkesztőket, akik Stenneshez pártoltak, elbocsátották. Dr. Göbbels sajtóirodája nyilatkozatot tett közre, hogy Stennesnek ellenzéki csoport alakítására irányuló törekvése meghiúsult, mert két rohamosztag kivételével a berlini szervezet valamennyi rohamcsapata Hitler mellett tett hitvallást. Vidékről ismét számos hűségnyilatkozat érkezett Hitlerhez.

Igen nagy feltűnést kelt a német nemzeti szocialisták körében, hogy von Killinger kapitány, a drezdai rohamcsapatok vezetője, aki személyes jóbarátja Stennesnek, szintén hűségnyilatkozatot tett Hitlernek. A berlini rohamcsapatok vezetését valószínűleg Röhme kapitány veszi át, aki eddig a nemzeti szocialista különítmények müncheni csoportjának volt a vezérkari főnöke és aki a közvetett előidézője volt a pártszakadásnak, mert Hitler az ő be-

PIRANDELLO: FOROG A FILM: A világhírű orosz író ebben a munkájában is a humor, a szatira és mélység nagy mesterének bizonyul. 220 oldal. Régi ár 177.— új ár 68 lej. Beküldhető bélyegben is a Lepage könyvkereskedésnek Cluj és franko megkapja a könyvet. Kérje az olcsó sorozatok jegyzékét.

nál. Ott álltak a hosszú télen át. Reumás, beteges, öreg emberek, asszonyok, akiknek a pénz tejre kell és kenyérré. — Tessék már megírni — halljuk a kérés naponta — hátha akkor ad pénzt az állam.

Mi megírjuk, de az állam mégsem ad pénzt. Az államnak fontosabb dolgai vannak, mint a nyugdíjasoknak az a nagy tömege, az a legnyilvánvalóbban és legközvetlenebbül látható nyomoruság, amely összegyűl naponta a kolozsvári pénzügyigazgatóság épülete előtt. A nyugdíjasok hónapok óta tartó kálváriáját látva, azokra a milliárdokra gondol az ember, amelyeket nagypénzü inspektorok és politikusok rendelkezésére helyeznek el jóvalatjau országokban különböző pénzintézetek...

folyására bocsátotta el Stennes a berlini rohamcsapatok éléről.

Az új pártirodában, amelyet Stennes a Matthaikirchstrassen rendezett be, rendkívül élénk élet folyik. A Hitler ellenzék tagjai autókön és kerékpárokön röpiratokat hordanak szét, amelyekben Stennes kifejtéi külpolitikai irányát és éles támadásokat intéz Hitler ellen, akit a német nemzeti szocialista eszme árulójának nevez. Stennes a hozzá csatlakozott berlini rohamcsapatok vezetőjévé Wetzelt nevezte ki. Stennesnek az a szándéka, hogy új pártlapot ad ki. Az Angriff szerkesztői közül Kube tartományi képviselő pártolt át Stenneshez, továbbá Ernst Werner Techov, aki egyik vádlottja volt a Rathenau-gyilkosság bűnperének. Azt a hírt, hogy Ehrhardt kapitány is csatlakozott a Stennes mozgalomhoz, még nem erősítették meg. Stennes irodájának közlése szerint a berlini nacionalisták nyolcvanöt százaléka hozzájuk pártolt és elfordult Hitleről.

Féltékeny katona vérengzése a kolozsvári Park szanatóriumában

Kelemen István kajántói legény három késszurással megakarta ölni Fogarasi Józsefet, a szanatórium gépészét

Cluj-Kolozsvár, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Park szanatórium udvarán véres gyilkossági kísérlet történt, amelynek áldozatát, Fogarasi József huszonöt éves fűtőt, súlyos sebekkel ápolják a szanatóriumban. Déli háromnegyed tizenkettőkor pár perces szóváltás után egy katona bajonettjével három sebet ejtett Fogarasin és azután elmenekült. Az udvaron tartózkodó emberek egy része a véreből fekvő Fogarasin nyújtott első segélyt, másik csoportja pedig a menekülő katona után vetette magát, aki gyors iramban menekült Monostor felé, üldözői elől.

Elfogták a merénylőt

Rövidesen rendőri segély is érkezett az ötödik kerületi kapitányságról és pár száz méternyi izgalmas hajszát követően, melyben a népes déli ucca közönsége is részt vett, sikerült elfogni Fogarasi merénylőjét. Ezalatt dr. Mátyás Mátyás, a Park-szanatórium igazgató-főorvosa megvizsgálta a súlyos vérvesztésű szenvedő Fogarasit, akit a gyilkos katona kétszer a fején sebzett meg, a harmadik sebet pedig mellén ejtette. Ez a seb a legsúlyosabb. A bajonett a tüdőtől két milliméternyire állott meg. Fogarasi sebei nem életveszélyesek.

A katonát az ötödik kerületi rendőrségre szállították, ahol megállapították, hogy Kelemen István kajántói, huszonkétéves földműveléssel azonos, aki Brailában teljesít katonai szolgálatot és a husvétünnepet tölti itthon. Kelemen csak azért jött be falujából Kolozsvárra, hogy Fogarasit megölje. A két ember között egy éve tart az ellenségeskedés, amely a szanatóriumban az egyik női alkalmazott személye miatt támadt közöttük.

Miért akart embert ölni Kelemen István?

Még mielőtt Kelemen katonai szolgálatra bevonult, egy este meg akarta látogatni kedvesét. Fogarasi, aki egyben portása is a szanatóriumnak, beengedte Kelemen, de figyelmeztette, hogy csak az udvaron beszélgethetnek, a leány szobájába nem mehetnek fel. Öt perc múlva Fogarasi az udvarba jött és nem találta Kelemen a leányt. Később, mikor Fogarasi eltávozott, figyelmeztette, hogy máskor ne is jöjjön, mert a kapun se fogja beengedni.

Fogarasi elment, bevonult katonának, de levélben továbbra is összeköttetésben maradt a leánnyal. Leveleiben többször is megírta, hogy bosszút fog

ölni Fogarasin. Kelemen féltékeny volt Fogarasira, azt hitte, hogy Fogarasi kedvese a leánynak és azért volt olyan ellenséges vele szemben. Kelemen Fogarasinak is megírta, hogy ha legközelebb találkoznak, meg fogja benne forgatni bajonettjét.

Ma délelőtt Kelemen a Park-szanatóriumban Fogarasit kereste. A gépész azonnal felismerte a katonát, akivel rövid, de heves szóváltás volt. Kelemen erre kirántotta bajonettjét és leszurta Fogarasit.

Kelemen egy pillanatig sem tagadta tettét a rendőrségen. A délutáni órákban Fogarasi is kihallgatta a rendőrség és miután a két vallomás teljesen megegyezik, Kelemen Istvánt átszállították a katonai ügyészség fogházába.

Ha szolid és megbízható helyről akarja venni a LIBAZSIR vagy kérjen katalógustól

szükségletét bebiztosítja, hiszen

KL E I N orth. ként

szár és baromfiismeretéből Oradea, Saguna 8. Alapítva 1912.

Üdülési postán és vasúton saját díjában.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSÉN AZ UJ KELETBEN

TÜZIFÁT

t, ellenben 65 lejtért nek egy mázsa apr. kphasáb tüzfát a

FATELEP

ON 1300

15 (Gyufagyár u.)

em venne részt a kor-

ak?

radunk az ellenzéken

az ellenzéken. A

art egységét ez nem

s talán Manoilescu

aki rövidesen kilép a

riet. A rikancsok tele-

rendkívüli kiadások

vel ezelőtt a liberális

ak s a nemzeti pa-

megszületésének nap-

meg hullámozott a ki-

Most — az emberek

ra a Calea Victoriei.

rendkívüli kiadásba

tozásba, amelyek vég-

mit jót és semmi rend-

számunkra.

Személyiségek? Dik-

most szó.

gy lesz-e holnap mit

Kasztner Rezső

palesztinai

agyta vég-

rem őket, hogy intens-

ás ki valamelyik

és könyvtárban min-

tárgyak közül egyet-

képezheti eladás tár-

pap ezután pontosan

ek sorrendjét, ahogy

d állítani más köny-

ndeletet így hangzik:

és dolgozzunk! Örül-

legyünk türelmesek

térítésnek el senkit

unk!"

olcsó

gja az autót

1200 dollárnál.

hónapok folyamán

épülőtereken próba-

ké végézi, amelyeken

a nagyközönségnek

az új gépeket, mert

tás megkezdése előtt

ának az a véleménye.

ővid néhány éven

repülőgépekkel való

re, mert a repülő-

biztonság és kénye-

terni fogja az autót.

Magyarországot is be-

adandjába. Budapest-

vjétkormány, melynek

ellen már több állam

pagandjába. Propa-

itással és kakukolás-

méteres hullámhosz-

számukon szólítja fel

kból álló A. B. C.-vel

kat. A magyar rend-

elemmel kíséri ezt a

Fischl Frigyes haragosan beszél áldozatáról s úgy érzi, hogy Steinhercz becsapta őt

A kalapácsos gyilkos úgy viselkedik, mint akit az egész ügy nem érdekel

Bécs, április 10. A bécsi rendőrigazgatóság első emeletén egy külön részen vannak elhelyezve a bünyűrendőrség hivatali helyiségei.

Első emelet 100. „Polizeirat Dr. Klausser” szobája. Kedves modoru, igen jó megjelenésű rendőrtiszt. Ő hallgatta ki Fischl Frigyes, a 18 éves kárptossegédet, aki Steinhercz Rudolfot kilenc kalapácsütéssel megölte a ceglédi vonaton.

— Kérem, nálunk csak átmeneti az egész ügy — kezdi a rendőrtanácsos —, mi kihallgattuk, jegyzőkönyvbe foglaltuk amit mondott és az már a magyar rendőrség dolga, hogy megállapítsa, elfogadható-e Fischl vallomása, vagy sem.

Fischl vallomása

Fischl részletes kihallgatása során elmondta, hogy ez év február 9-én felkereste őt Steinhercz, akit gyermekkorában is ismer és váratlanul érdeklődött sorsáról. Amikor a vonat közeledett Pesthez, Steinhercz hirtelen megszólalt és minden átmenet nélkül azt mondta:

— Meg kell halnom és úgy fogok meghalni, hogy az egész rendőrség dolgozni fog!

Budapestre való megérkezésük után Steinhercz azt mondta, hogy száznál is több külsője van, a kabátja rongyos s ezért adott neki 25 pengőt, hogy vásároljon magának másikat.

— Csak később jöttem rá arra — mondja vallomásában Fischl —, hogy Steinhercz részéről ez nem is szánalom volt!

Ezután mentek el a Merán-szállóba, aztán hazautaztak és visszajöttek Pestre, mert hazautazás közben tele volt a vonat. Második nap Steinhercz a London-szállóba ment, Fischl pedig a közeli István király-szállóba küldte. Ekkor megállapodtak abban, hogy 26-án hajnalban találkoznak a nyugati pályaudvaron a kecskeméti vonaton.

A bécsi szovjetkövetség szerepe

Fischl azt mondja vallomásában, hogy 35 pengőt kapott a merénylet elkövetése előtt Steinhercztől, azonkívül a tulajdonát aranyláncát, amit Steinherczel való megbeszélés alapján a merénylet elkövetése után Cegléden lőszóval kibélelt borítékba tett és a megadott címzéssel látta el: F. Friedrich, Wien, Reiserstrasse 45. Feladó: K. Kovács Cegléd, Hosszu uca 60.

Cegléről a gyilkosság után gyorsvonaton Budapestre menekült, itt a Telexi téren az eldobott véres kabát helyett egy új kabátot és kalapot vett 9 pengőért. Aztán vonaton Sopronba utazott, ott a Pannonia szállóban szállt meg, onnan gyalog átszokott a határon. Savanyukuton ült fel ismét vonatra és Bécsbe utazott. Az osztrák fővárosban első dolga volt felkeresni az F. Fiedrich név alatt rejtőző Vágó Béla volt magyar népbiztost, hogy a kikötött ötezer dollárt megkapja tőle, de sem F. Friedrichet, sem Vágó Bélát nem találta, az orosz követségen pedig a tulajdonosóról sem tudtak.

Hat sillingje volt, amikor megérkezett. Ez még aznap elfogyott, aztán napokig koldulásból tartotta fenn magát, ezután önként jelentkezett az egyik rendőrszobában, hogy utlevél nélkül lépte át a határt, mint politikai menekült.

Fischl Frigyes, a kalapácsos merénylő, aki két hétig az ország egész rendőrségét és közvéleményét állandó izgalomban tartotta, száznál is több benyomást kelt. Csenevész, sápadt arcú, rövid haja van, amit fésülni sem lehet, arca és az álla pelyhedzón szőrös. A szeme fekete és sötét nézése van.

„Steinhercz kért rá”...

Egymásután hangzanak el a szörnyű vasuti eseményről az izgalmas kérdések és ez a 18 éves kárptossegéd nyugodtan, szinte fahangon adja meg a válaszokat, amikor Steinherczről van szó, aki — mint mondja — becsapta őt és ekkor dühös hanghordozással beszél önkéntes áldozatáról.

Magáról a kalapácsos jelenetről bambán és egykedvűen beszél.

— Steinhercz kért engem rá, én először nem akartam belemenni, de ő aztán azt mondta, hogy ugyis mindegy, mert az elhatározott dolog, hogy ő meghal és így legalább én még kereshetek is. Biztosítja a jövőmet, a menekülési utam már elő van készítve, Bécsben nemcsak ötezer dollárt kapok, hanem hamis névre szóló igazolványokat és utleveleket és én mehetek a pénzzel akár Németországba, akár Oroszországba.

Aztán azt állítja, hogy a kalapácsot Steinhercz adta neki.

Ezután elmondja, hogy Bécsben önként jelentkezése előtt kiment a Dunaparttra, ott magyar matrózokkal beszélt éppen a kalapácsos merényletről és itt kapott egy újságot is. Ekkor tudta meg, hogy Steinhercznek nagyszögű biztosításai voltak. Ő erről előzően nem tudott.

Általában az a véleménye a bécsi rendőrségnek is a Fischlrel való foglalkozás és kihallgatás alapján, hogy nagyrészt igazat mond. Legfeljebb akörül lehet kérdéses a vallomás, hogy Steinhercz agyonütötté akarta-e magát, vagy pedig csak sebesüléseket, illetve balesetet akart előidézni? Ez a suhanc sokkal butább, semmint hogy ezt a fantasztikus és a bűnkrónikában páratlanul álló esetet kitalált védekezéssel így tudná beállítani. Most már az a kérdés, hogy megöletésről, vagy megsebesítésről volt-e szó, azért maradt fenn, mert műveletlensége mellett is van benne annyi emberi ösztön, hogy az ölés vádjá ellen védekezik.

Még egy érdekes megállapítás: ez a töviről hegyire fantasztikus rémregény csak is úgy valósulhatott meg, hogy egy ilyen körülményű, ravasz és okos ember, mint Steinhercz, rátalált emberére.

A rendőrség hónapokig kereste, végül a károsult fogta el az ékszerüzlet rablóját

Bucuresti-Bukarest, április 10. Még november hónapban történt, hogy a főváros kelles közepén, a Str. Carolon fényes nappal kifosztották az Einhorn-féle ékszerüzletet. Délután két óraker, ebéd idő alatt, a lépcsőházból az ékszerüzletbe vezető vasajtót a tettes felkészítette, behatolt az üzletbe, ahol a legértékesebb ékszereket magához vette, majd tüstént távozott a helyszínről. Érdekes, hogy a kérdéses lépcsőház igen népes és a nagy bérház lakói közül számosan látták, hogy a betörő a vasajtót dolgozta, de mindannyian megnyugodtak abban a hitben, hogy Einhorn ékszerész a zárat javíttatja. A rendőrség hónapok óta nyomoz ez ügyben, de eredménytelenül, míg most a tettest maga a károsult ékszerész fogta el.

Tegnap este Einhorn az uccán találkozott egy régi ismerőssel, egy Wein nevű tisztviselővel és rögtön feltűnt neki, hogy annak egy új nyakkendő-tüje van. Szóváltotta az ügyet, amire

Wein megkérte barátját, hogy becsülje meg az ékszer, nem-e vette túl drágán. Az ékszerész meglepetve jelentette ki, hogy a nyakkendő-tüje az üzletéből ellopott ékszerekből való, mire Wein elvezette őt ahhoz az óráshoz, akitől a tüjt vette. Most már hárman mentek el a betörő lakására. A betörőt Alexandru Mihalachenak hívják és lakását az ellopott ékszerek nagyrészt megtalálták. A közelben posztoló rendőr Mihalachet nyomban a kerületi rendőrségre vezette, ahol megkezdtek kihallgatását. Elmondta, hogy a betörés után hetekig nem értékesített semmit, majd egy egész bünszövetkezetet alakított az ékszerek eladására. A legtöbb ékszerész azonban elutasította a bünszövetkezet tagjainak ajánlatát és így az ékszerek eladása csak nagy nehezen ment, jobbadán gyanutlan magánosoknak adták el azokat. Ugy a betörőt, mint vadházastársát és három bűnpártolóját le tartóztatták.

Trotzkij legújabb könyvében megírja, hogy mi okozta a cári házaspár tragédiáját

II. Miklós őseitől nemcsak a birodalmat, hanem a forradalmat is örökölte

Berlin, április 10. A napokban fog megjelenni S. Fischer kiadásában Leon Trotzkij legújabb könyve az orosz forradalom történetéről. Trotzkij könyvében behatóan jellemzi II. Miklós cárt és a cárnét, akiről többek között a következőket írja:

Már Lenin megmondotta: „II. Miklós őseitől nemcsak a roppant birodalmat örökölte, hanem forradalmat is. De ezek az ősök nem gondoltak arra, hogy olyan tulajdonságokra neveljék, amelyek arra képesíték, hogy okosan kormányozza a birodalmat, vagy akár a birodalom egy kormányzóságát, vagy akár csak egy kerületet.”

Az utolsó Romanow tompa részvételelenséggel nézte a zajlást. Azok a személyek, akik a cárral érintkezésbe kerültek, az összeomlás után feljegyezték, hogy az orosz uralkodó kormányának

legtragikusabb pillanataiban, amikor átadta Port Arthur, amikor Csuzimánál elsüllyedt az orosz flotta, tíz évvel később, amikor az orosz csapatok visszavonultak Galiciából és két év múlva, a napokban, amikor szó volt a trónfosztásról, amikor körülötte mindenki nyomott, ijedt és megrendült helyzetben volt, egyedül II. Miklós tartotta meg fatális nyugodtságát. A cár nem törődött egyébbel, mint azokkal a versztekkel, amiket autóján, vagy vasután beutazott, folyton vadászepizódók jutottak eszébe és anekdoták, amikről mindig szívesen beszélgetett. Csak köznap életének szeméjére gondolt, mi alatt körülötte égi háborúk dörögtek és villámok csapkodtak.

— „Mi ez” — kérdezte egyszer magát től egyik meghitt tábornoka — mi rejlik a hihetetlen magatartás mögött?

MÉG AKKOR SE VEGYEN!

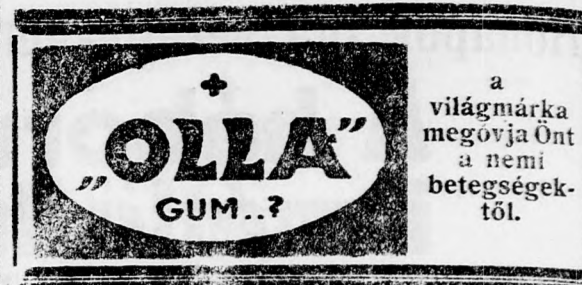
mást csak emyőt, ha nem is esik az eső, mert most szenzációs dumping árban kapja az összes minőségűeket a

Transylvania Ernyőáruház-ban

CLUJ, CAL. REG. FERDINAND 17.

Csak rövid ideig!

Tekintse meg kirakatunkat!

Vajjon a cár hitt az isteni rendeltetésben, vagy nem adatott meg neki az egyszerű ember gondolkodási képessége? A válasz — mondja Trotzkij — benne van a kérdésben. Valami benső nemtörődömség, a szellemi erők fogyatékosága, az akaratimpulzusok gyöngegsége. Csak ezekkel lehet ezt a magatartást magyarázni. A cár naplójában többet mond ebből a szempontból minden tanulvállomásnál. Évről-évre, napról-napra nem talál mást az ember ezeken a lapokon, mint a lelki üresség sívár följegyzéseit. A cár szellemi horizontja nem volt nagyobb, mint egy alárendelt rendőri közegé, azzal a különbséggel, hogy egy közrendőr mégis csak ismeri a valóságot és nincs annyi balítélete. Jellemző a cár szellemi színvonalára, hogy évről-évre nem olvasott mást, mint Mescerszky herceg hetilapját. Ez a Mescerszky egy alattomos, megvásárolható és a reakciós bürokrata klikk körében is megvetett kreatúra volt. A cár uralkodása alatt kétszer volt háború és kétszer forradalom. Mindez nem hagyott lelkületében semmiféle nyomokat.

A cár a cárné befolyása alatt állott és ez a befolyás évről-évre erősebbé vált. Maurice Paleologue, aki a háború idején Franciaország követe volt Pétervárott, a következőképpen jellemzi a cárnét:

„Erkölcsei nyugtalanság, krónikus szomorúság, határtalan levertség, az erők elvesztésének és visszacszerzésének gyors változata, kínzó gondolatok, tulvilági és láthatatlan világok felett. Babona. Ugy jellemzi őt Paleologue és ebben van valami igazság. Ez a hesseni hercegnő valósággal el volt telve az uralomvágy démonjával. Kicsiny környezetből feljutott a bizanci despotizmus magasságaira és nem akart onnan leszállani. Ez a nyakasság bizonyára egyik okozója is volt a cári család tragédiájának.”

Árleszállítás zsidó könyvekben

Ganz Abrahámné: Kóser szakácskönyv 180 lej
Héber-Román Stengel-féle ABC 22 lej
Hittan Hármás könyv Dr. Zsengeri I., II, 70 lej
Szentírás család és iskola részére
Dr. Frenkel kiadása 4 nagy kötet 700 lej
Magyar Ceno Ureno, nők részére, jargonból átdolgozva 300 lej
A zsidónő kötetmei, a budapesti Machsike Hadász kiadása, magyar v. német 40 lej
Mirjám. Dr. Kiss Arnold magyar vagy német, vászonköt. 140, valódi bőr 450 lej
Női mennyasszony imakönyv. Dr. Hevesi, vászonkötésben 140, valódi bőr 450 lej
Imakönyv, Dr. Sax, német fordítás, vászon 140, valódi bőrben 450 lej
A Thoa 5 könyve, Hafrtói és szombatí ima vászonkötés. Dr. Bernstein 5 kötet magyar fordítással 450 lej
A Thora 5 könyve német fordítással Rashi pontírozva, kommentárral, 5 kötet 650 lej
Thilim zsolnárok magyar ford. 120 lej
Thilim zsoln. német ford. 80 lej
Bármitzve gyermek Talesz, főszerelve bortníval 250 lejtől
Férfi gyapju finom Talesz ezüst v. arany dresszel felszerelve 400 lejtől
Selyem Talesz fél vagy egész, arany bortníval felszerelve 400 lejtől

Kapható:

Anton Rosenzweig, Cluj

Zsidó könyvkereskedésben (Saját ház) Alapítva 1890.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regény Ára 100 lej és portó KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Az eg

Bukarestben a szervezete ugyan tatóst készítet e reggeli órák várt a pályaudva lemondott korm miniszterelnökkel Maniu azonnal hajtatott, ahol M val és Madgearu vette kezdetét a lenc óraker m kozást, majd tiz ezuttal Pop-Csies és Juniar volt vonásával.

Délelőtt tizene hiva a nemzeti bizottságának ül hogy Maniu m doit a reggeli c ülést este kilend

Nem tésü korm

Bucuresti-Buka Kelet tudósítóját mindig remélik, nemzeti egység ban az a vélemény centráció meg fo nemzeti paraszti lysiségek álló Ez a komány a megszavazatna javaslatot, így tö petróleum konce vaslatokat, valam törvény reformja sor kerülne az u Ezzel kapcsolatos hézések várnak. vanya ugyanis, h val vegyenek rész gondolatlól azon rasztpárt, mint a

A Dimineata a vezérek ma vagy ülnek össze Titul rály szándéka is kihallgatásra hvi ség kormányába birni.

A Curentul szer a hangulat polit szik, hogy Titules fog.

Titulescu a la javasolja: 1. Na ben esetleg az őss foglalának, mir rek. 2. A parlame maradna több r javaslat elintézés osztatása és uj kal. 4. Minimá legalább 4 évre. lános költségveté egyes évi költsé volnának.

Nemz

A Curentul hoz dasági miniszte amely alá tartoz intézetek. Enne elére Argetoianu

Minder felele

A GENIUS K Teljes idegen s lozofia, jog, kö minden sz 40.000 cikk. 80 mert az eddigi

Ára füz kötve

KAPHATÓ KÖNYV

Az egész Mironescu kormány várta Maniu a bukaresti állomáson

(Első oldali cikkünk folytatása)

Bukarestben a nemzeti parasztpárt szervezete ugyancsak impozáns fogadtatást készített elő Minunak, akit a kora reggeli órák ellenére nagy tömeg várta a pályaudvaron. Jelen volt az egész lemondott kormány, élén Mironescu miniszterelnökkel. Az üdvözlések után Maniu azonnal autóbába ült és lakására hajtatott, ahol Mironescuval, Mihalacheval és Madgearuval hosszas tanácskozás vette kezdetét a politikai helyzetről. Kétfelől órákor megszakították a tanácskozást, majd tíz órákor ismét folytatták, ezúttal Pop-Csiesó István kamarai elnök és Junian volt igazságügyminiszter bevonásával.

Dél előtt tizenegy órára volt összehívva a nemzeti parasztpárt vezérőrsbizottságának ülése. Tekintettel arra, hogy Maniu még Titulescuval sem tudott a reggeli órákban találkozni, az ülést este kilenc órára halasztották el.

Nemzeti parasztpárt alafestésű személyiségekből álló kormány?

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egyes körök még mindig remélik, hogy megvalósítható a nemzeti egység-kormány. Általánosságban az a vélemény dominál, hogy a koncentráció meg fog hiúsulni és Titulescu nemzeti parasztpárti alafestésű, személyiségekből álló kormányt fog alakítani. Ez a kormány a jelenlegi parlamenttel megszavaztatna néhány sürgős törvényjavaslatot, így többek között a szesz- és a petróleum koncesszionálásáról szóló javaslatokat, valamint a jelenlegi választási törvény reformját. Közvetlenül ezután sor kerülne az új választások kiírására. Ezzel kapcsolatban Titulescu újabb nehézségekre várna. A londoni követ azt kívánja ugyanis, hogy a pártok közös listával vegyenek részt a küzdelemben, ettől a gondolatától azonban ugy a nemzeti parasztpárt, mint a liberálisok húzódoznak. A Dimineata értesülése szerint a pártvezérek ma vagy holnap közös értekezletre ülnek össze Titulescu bevonásával. A király szándéka is valamennyi pártvezért kihallgatásra hívni és őket a nemzeti egység-kormányában való részvételre rábírni.

Titulescu javaslatai

A Curentul szerint tegnap optimista volt a hangulat politikai körökben és azt hiszik, hogy Titulescu vállalkozása sikerülni fog.

Titulescu a lap szerint a következőket javasolja: 1. Nagy koncentráció, amelyben esetleg az összes pártvezérek is helyet foglalnának, mint tárca nélküli miniszterek. 2. A parlament egyideig még együttmaradna több nagyfotosságu törvényjavaslat elintézésére. 3. A parlament feloszlatása és új választások közös listákkal. 4. Minimális gazdasági program legalább 4 évre. Erre az időre nagy általános költségvetés készülné, amelybe az egyes évi költségvetések beillesztendők volnának.

Nemzetgazdasági minisztérium

A Curentul hozzátéveszi, hogy nemzetgazdasági minisztériumot is létesítenének, amely alá tartoznának az összes autonóm intézetek. Ennek a minisztériumnak az élére Argetoianu személyét kombinálják.

?

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen svavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

Ugyanez a lap közli Presan marsall egy kijelentését, amely szerint nem bizik Titulescu missziójának sikerében. Saját tapasztalatai alapján hiszi, hogy a koncentrációs kormány nem fog létrejönni. Nézetek szerint a nemzeti parasztpártnak kell uralmon maradnia a parlamenti ciklus lejártáig, azután pedig valamelyik ellenzéki pártot kell megbízni kabinetalakítással. Presan marsall egyébként tegnap este bírtokára utazott.

A Cuvantul pesszimista. Elvben mindenki támogatja Titulescut, gyakorlatban azonban olyan nehézségek merülnek majd fel nemcsak a tárcák felosztását illetőleg, hanem a választásokat és főleg a mandátumok felosztását tekintve is.

Titulescu programja

A Lupta az eddigi tanácskozások eredményeképp a következőkben foglalja össze a politikai helyzet képét:

1. Titulescu kijelentette a pártvezéreknek, hogy mindent el fog követni a nemzeti egység-kormányának létrehozása érdekében. Fenntartotta magának a jogot, hogy ebben a kormányban a bel-, kül- és pénzügyminiszterek személyét ő maga jelölje ki. Ez a kormány a jelenlegi parlamenttel megszavaztatna néhány sürgős törvényjavaslatot, így többek között a szesz- és a petróleum koncesszionálásáról szóló javaslatokat, valamint a jelenlegi választási törvény reformját. Közvetlenül ezután sor kerülne az új választások kiírására. Ezzel kapcsolatban Titulescu újabb nehézségekre várna. A londoni követ azt kívánja ugyanis, hogy a pártok közös listával vegyenek részt a küzdelemben, ettől a gondolatától azonban ugy a nemzeti parasztpárt, mint a liberálisok húzódoznak. A Dimineata értesülése szerint a pártvezérek ma vagy holnap közös értekezletre ülnek össze Titulescu bevonásával. A király szándéka is valamennyi pártvezért kihallgatásra hívni és őket a nemzeti egység-kormányában való részvételre rábírni.

Titulescu javaslatai

A Curentul szerint tegnap optimista volt a hangulat politikai körökben és azt hiszik, hogy Titulescu vállalkozása sikerülni fog.

Titulescu a lap szerint a következőket javasolja: 1. Nagy koncentráció, amelyben esetleg az összes pártvezérek is helyet foglalnának, mint tárca nélküli miniszterek. 2. A parlament egyideig még együttmaradna több nagyfotosságu törvényjavaslat elintézésére. 3. A parlament feloszlatása és új választások közös listákkal. 4. Minimális gazdasági program legalább 4 évre. Erre az időre nagy általános költségvetés készülné, amelybe az egyes évi költségvetések beillesztendők volnának.

Nemzetgazdasági minisztérium

A Curentul hozzátéveszi, hogy nemzetgazdasági minisztériumot is létesítenének, amely alá tartoznának az összes autonóm intézetek. Ennek a minisztériumnak az élére Argetoianu személyét kombinálják.

?

Minden kérdésre feleletet ad a

A GENIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen svavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240— lej

KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

2. Széleskörű és hosszabb időre szóló gazdasági program kidolgozását tartja szükségesnek, amelynek alkalmazása az összes pártok hozzájárulásával történék. Kijelentette Titulescu, hogy biztosítani tudja kormányra számára a Népszövetség és angol pénzügyi körök támogatását.

3. Amennyiben nem sikerülne a nemzeti egység-kormányát létrehozni, úgy ebben az esetben is kormányt fog alakítani, még pedig olyan formában, ahogyan ő azt jónak látja.

A király a nemzeti és parasztpártot kivülálló frakciónak tekinti

Bucuresti-Bukarest, április 10. Politikai körökben vegyes érzelmekkel kommentálják a pártvezérek ma délutáni audienciáját. Egyes verziók szerint az uralkodó nem tanácskozott a pártvezérekkel, hanem csupán arra szorított, hogy kérje támogatásukat a nemzeti egység magalkotásához, kijelentve, hogy számít az összes pártok hazafias érzésére és köteleességére.

Különösképpen feltűnt, hogy Maniu után Mihalachet is audiencián fogadta az uralkodó, mintha azt kívánta volna ezzel aláhuzni, hogy a parasztpártot teljesen különálló frakciónak tekinti.

A király egyébként Szinájában akarta eredetileg eltölteni a húsvéti ünnepeket. A közbejött eseményekre való tekintettel

A Zeppelin újra átrepül Románián

A francia kormány csak azzal a feltétellel engedte Franciaországban átrepülni a Zeppelint, ha az utasok nem csinálnak fényképfelvételeket a léghajóról

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zeppelin megkezdte új világkörüli útját és rövidesen Romániába érkezik. A Zeppelin érkezésének híre általános meglepetést keltett magában a fővárosban is, mert a Zeppelin legutóbbi turáján elkerülte Romániát. A fővárosi rendőrség azonban ma táviratot kapott, amely szerint a Zeppelin április 9. és 13-a között átrepül Bukarest fölött és egy zsákban

leveleket fog ledobni. A baneasai repülőállomás utasítást kapott, hogy a Zeppelin azonosságát rádióon vagy drótnélküli táviróon megállapítsa.

A Zeppelinnek egyébként legújabb útján még felszállása előtt keletlenése támadt. A francia kormány értesítette a német kormányt, hogy a Zeppelinnek Dél-Franciaországban való átutazását csak akkor engedélyezi, ha a léghajóban egyetlen egy fényképező

sem tartózkodik. Az összes utasok és riporterek kénytelenek voltak ott hagyni fényképezőgépeiket. A német sajtó élesen támadja a francia kormányt, rámutatva arra, hogy sem az angol, sem pedig az olasz kormány nem követelt hasonló intézkedést, annak ellenére, hogy a Zeppelin egyiptomi útjában ugy Olaszországot, mint Angliát érinti.

Óriási érdeklődés jegyében, április 26-án kezdődik Bukarestben a nagy kommunista kémkedési monstre-per tárgyalása

Eddig még nem ismert nevek is nyilvánosságra kerültek a monstre-per vádiratából

Bucuresti-Bukarest, április 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi évek legnagyobb szovjetkémkedési botrányát leplezték le néhány hónappal ezelőtt Bukarestben, amikor Aradi Viktort és társait tartóztatta le a sziguranca. A kémkedési ügy egy egész sereg magas állású katonatisztet és tisztviselőt kompromittált és a letartóztatások során erélyszerte is előnyösen ismert pénzemberek hoztak a kommunista kémkedési ügygel összefüggésbe. A bukaresti hadbíróság ügyészsége már befejezte a vizsgálatot ebben a messze ágazó ügyben és április 26-ra tűzte ki a per tárgyalását. Bukarestben óriási érdeklődés előzi meg a pert, mely a vádlottak hatalmas száma és a peranyag rendkívül bonyolult számai miatt előreláthatólag napokat, sőt heteket vesz majd igénybe.

A per fővádlottja Verzaru őrnagy, aki a főhadiszállásnál lévő beosztásában rendkívül fontos szolgálatokat tett a kémszervezetnek. Az őrnagynak állítólag 20 ezer lej havi fizetése volt a szovjettől és ő általa remélték Moszkvában megkapni a román hadsereg beszarábiai haditervének másolatát. A vádlottak között a második helyen Solomon mérnök áll, aki állítólag a romániai információs iroda főnöke volt. A vádiratból az is kiderül, hogy a kém-

kedésnek egyik fontos vádlottja Kosher András szőnyegkereskedő, aki virágvázában és könyvek fedőlapján szállította Bécsbe a jelentéseket. Nem került még eddig nyilvánosságra a vádlottak jelentős részének neve, köztük Averbuch nevű mérnöké sem, aki Bacauban teljesített katonai szolgálatot és onnan folytatta üzelmét. Averbuch egyébként okleveles mérnök, aki civilben mint gabonakereskedő utazgatott az országban. Ugyancsak súlyos vádak nehezeden Weber mérnökre is, aki mint szőnyegkereskedő szerepelt magán életében.

Egész sereg állami tisztviselő van a kommunista per vádlottai között. Ezek között nem utolsó helyen áll Sajó István, a CFR bukaresti igazgatóságának egyik főtisztviselője, akit Aradi Viktor vallomása alapján néhány héttel a kémkedési ügy kipattanása után tartóztattak le. Dobrescu Stefan, a külügy minisztérium egyik irodafőnöke ugyancsak súlyosan van kompromittálva a perben, nemkevésebb Hruza Francisc, a hadügyminisztérium földrajzi osztályának fotospecialistája. A perben három különböző kémcsoport szerepel, a Verzaru-féle csoportokon kívül állítólag Aradi Viktor is csoportvezér volt, akinek obskurus szerepéről egyébként már sűrűn beszámolt az erdélyi sajtó.

A harmadik csoport vezetője Calis József mérnök volt, akinek letartóztatása alkalmával fantasztikus méretű szovjet kémkedésről adtak hírt a bukaresti lapok.

A tárgyaláson a védők nagy serege vonul fel és ehhez mérten a katonai ügyészség is nagyszabású előkészületeket tesz arra, hogy a vádat kellően képviselni tudja a per vádlottaival szemben. A per iránt Erdélyben is különös érdeklődés mutatkozik, mert tudvalevő, hogy egész sereg erdélyi szereplője van a tárgyalásnak, köztük jelentős társadalmi pozíciót betöltő emberek is.

A kelet-európai jóvátételi egyezmény ratifikációs okmányait tegnap a hatalmak letétbe helyezték a francia külügyminisztériumban. Párizsból jelentik: A kelet-európai jóvátételi egyezmény ratifikációs okmányait tegnap a hatalmak letétbe helyezték a francia külügyminisztériumban. Ezzel a hágai és párizsi egyezmények formailag is érvénybe léptek. A jóvátételi bizottság április 13-án tartja utolsó ülését, amikor is kimondja feloszlását.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

a világmárka megóvja Önt a nemi betegségektől.

steni rendeltetés-
ott meg neki az
dolkodási képes-
ndja Troztkij —
n. Valami benső
lemi erők fogya-
pulzusok gyön-
ehet ezt a maga-
cár naplója töb-
mpontból minden
ról-évre, napról-
az ember ezeken
ki üresség sivár
ellemi horizontja
nt egy alárendelt
a különbséggel,
néhis csak ismeri
annyi balitétele.
ni színvonalára,
olvasott mást,
meg hetilapját. Ez
alattomos, meg-
kciós bürokrata
vetett kreatura
alatt kétszer volt
radalom. Mindez
ében semmiféle

lyása alatt állott
ról-évre erősebbé
ue, aki a háború
követé volt Péter-
open jellemzi a

anság, krónikus
n levertség, az
visszaszerzésének
gondolatok, tul-
világok felett.
öt Paleologue és
ság. Ez a hesseni
el volt telve az
ól. Kicsiny kör-
bizanci despotiz-
nem akart onna
kasság bizonyára
olt a cári család

könyvekben

oser szakácskönyv 180 lej
ele ABC 22 lej
Dr. Zsengeri I. II. 70 lej
ola részére
nagy kötet 700 lej
nök részére, jar-
300 lej
budapesti Machsike
ar v. német 40 lej
el magyar vagy né-
valódi bőr 450 lej
önyv. Dr. Hevesi,
valódi bőr 450 lej
met fordítás, vá-
450 lej
írtoi és szombati
Bernstein 5 kötet
450 lej
német fordítással
mentárral, 5 kö-
650 lej
ford. 120 lej
d. 80 lej
esz, folszerelve
250 lejtől
esz ezüst v. arany
400 lejtől
egész, arany bortól
400 lejtől

zweig, Cluj
ben (Saját ház)
890.

gyermek
ó szidó regénye
s portó
UJ KELET
LYÁBAN

Vallási reformokkal védekeznek az orosz zsidóság a szovjet vallásellenes hadjárata ellen

Csődöt mondott az Apikorszim szövetség vallásellenes propagandája

Cluj-Kolozsvár, április 10. Ama mód-szerek között, amelyekkel a szovjet-kormány az új társadalmi berendezkedést meg akarja szilárdítani, talán a legelső között áll a vallás ellenes propaganda. A szovjet vezetői ugyanis az egyházakban látják az új rend legnagyobb ellenségét és ezért a vallást, mint kétségtelenül konzervatív tényezőt, igyekeznek megfosztani a tömegekre ható erejétől. Bár hivatalosan nincs egyetlen törvény, vagy rendelkezés sem, mely megtiltana Oroszországban a vallás szabad gyakorlását, mégis egy csomó hivatalosan támogatott szervezet működik, amelyeknek kifejezett célja, hogy a propaganda legvalószínűbb eszközeivel a természettudományos gondolkodásra és ezáltal vallástalanságra neveljék a lakosságot.

Reneszánszát éli Oroszországban a vallásos élet

Minthogy az egyházakat megfosztották vagyonuktól és elvontak minden anyagi eszközt a vallási szükségletek kielégítése elől, ugyanakkor pedig hatalmas összegeket áldoztak a vallásellenes propagandára, azt lehetett volna várni, hogy ennek a néha rendkívüli hevességgel folytatott kampánynak messzemenő eredményei lesznek. Ennek azonban ép az ellenkezője történt. A vallásos élet Oroszország bizonyos vidékein és köreiben valóságos reneszánsz korát éli. Ez a jelenség természetes reakciója a szovjet vallásellenes politikájának. Mert ha nyílt és brutális vallásellenes üldözések nem is voltak, főleg az utóbbi időkben Oroszországban, mégis a hivatalosan támogatott vallásellenes szervezetek működése gyakran viselte magán az üldözés jellegét. Maguk az egyházak pedig ugye nem az országban, mint a külföldön valóságos rémmezeket terjesztettek a szovjet vallásüldözéseiről.

Az „apikorszim” szövetség irtó hadjárata a zsidó vallás ellen

A vallásellenes kampány talán az összes egyházak között a legvehementebben nyilatkozott meg a zsidók között. Ez érthető is, ha meggondoljuk, hogy a szovjetvezetők között a zsidók aránytalanul nagy számban voltak képviselve és így a maguk igazolása végett is elsősorban a zsidó vallásos érület kiirtására koncentrálták erejüket. Majdnem minden közösségben, a legkisebb falvaktól kezdve a nagyvárosokig, ugynevezett apikorszim szövetségek (isten-tágadó egyesületek) alakultak, amelyeknek kizárólagos célja a zsidó tömegeknek a vallástól való eltérítése volt. Nagyon természetes, hogy ezt a féltelen kampányt a vallásos zsidó elemek, élükön vezetőikkel, a rabbikkal, nem nézték tétlenül s ha nyíltan nem is dolgozhattak, de annál intenzívebben igyekeztek földalatti propagandájukkal ellensúlyozni az apikorszim szövetség munkáját és megerősíteni a vallásos érzést a zsidóság körében. Hogy milyen eredménnyel, arra rendkívül jellemző az a moszkvai jelentés, amely az apikorszim szövetség első vallásellenes kongresszusának lefolyásáról számol be. Ezen a kongresszuson a delegátusok nagy többsége arról panaszkodott, hogy a vallásos zsidók a legkülönbözőbb eszközökkel és intézkedésekkel igyekeznek megnehezíteni és hatástalanná tenni az apikorszim szövetség munkáját. Így mindenképp a felvilágosultabb elemek vallási kiélésének megkönnyítése céljából messzemenő vallási reformokat vezettek be. A leningrádi zsinagógákban megengedték vegyes énekkarok működését, valamint felfüggesztették a külön férfi és külön női üléseket. A nők aktív és passzív választójogot nyertek a templomi előljáróságokban. A kis városokban ingyenes chédereket (talmudiskolákat) nyitottak. A zsidó kol-

nistákat, akiket a szovjet telepít le, vándor rabbi, sakterek és más vallási funkcionáriusok követnek új telepeikre, ahol hordozható zsinagógákat állítanak fel. A szovjetunióban működő rabbi legnagyobb része kijelentette, hogy a zsidó vallás fenntartása érdekében hajlandók egy csomó vallási előírástól és ritustól eltekinteni.

Továbbfolytatják a vallásellenes propagandát

Az apikorszim szövetség kongresszusa behatóan tanácskozott arról, miként lehetne újat állni ennek az új vallási reneszánsz-mozgalomnak és kimondta, hogy a legnagyobb eréllyel kell folytatni a vallásellenes propagandát, főként a zsidó klikerikusok és a zsidó intézmények ellen.

Az Emesz című zsidó kommunista napilap éles támadást intéz Nakhatskaley rabbi ellen, aki egy beszédében állítólag védelmébe vette a Moszkvában elítélt mensevikket és kijelentette, hogy a nagy menseviki per tulajdonképpen nem volt egyéb, mint zsidóellenes kampány. A szovjet zsidó hivatalosa a varsói „Haint” című napilap-

nak is szemrehányást tesz, hogy a menseviki pert ugyancsak mint antiszemita megnyilatkozást kommentálta.

Megmentheti-e a reform a vallást?

Eddig szól a moszkvai jelentés, amely igen érdekes és új szempontból világít bele az oroszországi zsidóság életébe. Valószínűnek tartjuk, hogy a világ ortodox zsidósága nem fogja tudóságos örömmel fogadni a vallási reformokról szóló hírt, mert az ortodoxia véleménye szerint a reform soha és seholsem vezetett a zsidó vallásos érzés megerősítéséhez, hanem ellenkezőleg, csak arra volt alkalmas, hogy megalazítsa a tömegek eleven kapcsolatát a zsidósággal. Hogy ez a felfogás az oroszországi zsidóság esetében helytálló-e, azt csak az idő fogja eldönteni. Mindenesetre a zsidóság törhetetlen életakarátára jellemző az a processzus, amely ma Oroszországban végbe megy, ahol ismét beigazolást nyert az a történelmi igazság, hogy a zsidó nép mindig akkor mutatta a legnagyobb nyugalmaságot az önfenntartásra, amikor a legnagyobb veszély fenyegette létét. A zsidó kommunisták akciójában az oroszországi zsidó tömegek ösztönös erővel érzik meg a zsidóság népi léte ellen irányuló tendenciát és ennek a reakciója az az új vallásos mozgalom, amely most az orosz zsidóság körében egyre nagyobb arányokban bontakozik ki.

Május 18-án Londonban lesz a legközelebbi nemzetközi gabonakonferencia

London, április 10. A legközelebbi nemzetközi gabonakonferencia Londonban lesz május 18-án, ahol a világ összes buza-exportáló államainak delegátusai összejárnak a kanadai Ferguson elnöke alatt, hogy a buzaeladások feltételeit és az árakat egységesen megállapítsák.

Az értekezleten résztvesznek az Egyesült Államok, Kanada, Argentína, Ausz-

trália, Oroszország és a dunai exportállamok képviselői.

Newyork, április 10. A világ tőzsdéin feltűnést keltett az a hír, hogy az amerikai Federal Far Board buzatárolására új raktárakat keres. Ebből arra következtetnek, hogy az eladási központ máris rezvizó alá vette az intervenciós vásárlások beszüntetésére vonatkozó határozatát.

A madeirai forradalmárok végsőkig elvannak szánva a védekezésre

A forradalommal kapcsolatban Portugália több városában számos letartóztatás történt

London, április 10. Madeirában a forradalmi kormányzat soroztat. A partvédő útegeket harci készenlétebe helyezték s repülőgépekkel felderítő szolgálatot tartatnak a partvidék mentén, hogy a kormányhü csapatok ellenük küldött hajóinak érkezését jelezzék. A kormány hadihajói még nem jelentek meg a sziget közelében. A for-

radalmárok elvannak szánva a védekezésre a végsőkig.

Párizs, április 10. Lisszaboni jelentés szerint a madeirai katonai forradalommal kapcsolatban Portugália több városában számos letartóztatást eszközöltek. Az őrizetbe vettek között van számos magasrangú katonatiszt és több volt miniszter.

Borzalmas gyermektragédiák Berlinben

Agyonlőtte két és fél éves kislányt egy építőmunkás

Berlin, április 10. Borzalmas és részleteiben még nem tisztázott gyermektragédia történt Berlin északi részében, a Dragonerstrassen.

Hildebrand építőmunkás János nevű kislányt, aki alig volt két és fél éves, délben holtan, szívében golyóval találta otthon. A rendőrséget csak késő este értesítették az esetről és akkor sem az apa tett jelentést, hanem egy orvos.

Már ez a körülmény is felkeltette a rendőrség gyanúját és a gyermek apját rövidesen letartóztatták. Hildebrand építőmunkás csak zavaros válaszokat adott, amelyek szerint az eset a következőképp folyt volna le.

Hildebrand éppen a kályha javításával foglalkozott állítólag és amikor megfordult, látta, hogy a kis János egy pisztollyal a kezében áll a szoba közepén. Ki akarta tépni a gyerek kezéből a fegyvert, de mielőtt ezt megtehetné volna a fegyver elsült és a gyer-

mek holtan rogyott össze. Hildebrand orvosért rohant, aki azonban már nem tudott segíteni.

A rendőrség annál is kevésbé tudott megelégedni azzal a magyarázattal, mivel a gyermeket valaki átöltöztette és úgy fektette az ágyba, a pisztolyt pedig sehol se mihetett találni. Megvizsgálták azokat a ruhákat, amelyeket a gyermek halála alkalmával viselt és megállapították, hogy a revolverlövés nem eshetett közlőre. A rendőrség ezért feltételezi, hogy az apa vagy véletlenül, vagy szándékosan lötte agyon a gyermekét.

Egy második gyermektragédia a Kaiseralleen történt. Lobeck aranyműves 12 éves fia szülei távollétében megfürdött. A fürdőszobában gázkályha áll, amelynek nincsen szelepe az elégett gázok számára. Ezek a fürdőszobába illantak és megmérgezték a gyermeket, aki rosszul lett, a vízbe fordult és meg-

Az erdélyi és bánáti szociáldemokrata párt tartományi kongresszusa Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, április 10. A kolozsvári szociáldemokrata párt két napon át tartó, viharos epizódokban bővelkedő közgyűlése után, mely egy részben teljesen felfrissített új pártvezetőség megválasztására vezetett, — vasárnap és hétfőn (12-én és 13-án) az erdélyi és bánáti szociáldemokrata párt tartományi kongresszusát Kolozsváron, az Építőmunkások Otthonában.

A kongresszus iránt a vidéki párttagok és a kolozsvári pártvezetett tagjai között is nagy érdeklődés nyilvánult meg, annál is inkább, mert a kongresszus a legaktuálisabb politikai, gazdasági és kulturális kérdésekkel fog foglalkozni. A kongresszuson mintegy 80-100 viléki delegátus részvételére számítottak s így a kongresszus külső kereteiben is impozánsnak ígérkezik.

Hangosfilm-egyetem. Berlinből jelentik: A Tobis és a Froelich német filmársaságok elhatározták, hogy iskolát alapítanak filmszínészek, filmszerzők, dramaturgok, rendezők, zenészek és technikusok számára. A tanfolyam két esztendőig tart és azon kiváló rendezők, filmtechnikusok és volt filmszínészek tanítanak. Az iskola számára tanterület nyerték meg Asta Nielsent is.

Elfogta egy gyilkost, akinek fejére kilencven dollár vérdíj volt kitéve. Newyorkból jelentik: A missouri állambeli St. Josef városban elfogták Fred Bruke hírhedt csikagói tömeggyilkost, egy alkoholempészbanda vezetőjét, aki 1928-ban egy csikagói garázsban gépfegyverrel megölte egy csempészbanda három tagját. Bruke fejére, akit még hat más gyilkossággal is vádolnak, kilencven dollár vérdíj volt kitéve.

A tolvaj barát. Berlinből jelentik: Egy közismert berlini nagykereskedő felesége feljelentést tett a rendőrségen, hogy tizenötezer márká értékű ékszerét ellopták. Kiderült, hogy a lopást az asszony egy barátja követte el, akinek a férje szintén egyike Berlin leggazdagabb nagykereskedőinek. A tolvaj nő beismerte a lopást és elmondta, hogy azért tulajdonította el az ékszert, mert óriási adósságokba keveredett és így akarta hitelezőit kielégíteni.

Jobb kereset!
Havonta
8000

lejjel többet keres!
Fontos negyeteleknek!
Azonnalra keresünk
minden városban és fa-
luban szorgalmas meg-
bízható, bármilyen fog-
lalkozású és életkoru
egyéneket, önálló

gép-kötő

átvételre és berendezé-
sére, régóta bevált

„Rekord”

univerzál gyors kötőgép-
pünkkel, kicserélhető
dupla hengerral

2 gép egyben

Szakismeretek nem szük-
ségesek. Állandó magas
kereset garantálva. Kel-
lemes házi foglalkozás
mellett. Megvesszük Ön-
től az egész kész árut.
Elsimert magas áron.
Személyes praktikus ta-
paszlatat 30 év óta. Kér-
jen még ma kimerítő,
díjtalan és kötelezettség
nélküli felvilágosítást a

„Rekord”

kötőgép üzemtől. Med-
gyes. Irtások, előjár-
róságok, községek, inté-
zetek, fogházak és jóté-
konycélú egyesületek
szállítója

HIP

Uj Kelet az e
bánsági zsidó
Felszerkesztő: I
Fetelés szerkeszt
Bukaresti s
Hátszegi Ernő
Közelk utányon
megjelölésével

Felhős időjárás
ról jelentik: A met-
járásprognóza várh
vős időjárás várh
éjjel fagyponot felet
sőbb nyugati légá
adó valószínű. A hő-
ma délben 10 fok C

475 zsidó bevá
zott Kontancából Pa
cából jelentik: Az e
naia gözös fedélze
dorló és turista uta
utasok azóta akadá
a Szentföldre, ahol
különböző zsidó test
küldöttei vártak öke

Fischer József
ján. A kolozsvári V
Fischer József tart
Tom Klub helyiségét
után 5 órakor. Vend
ezuton hív meg a r

A thüringiai ta
tudják megalakítani
mánszó többséget.
marban az új korm
meg. A thüringia
nem tudják megal
kormányzó többség
dasági párt és a r
gyalnak tovább fr
zeti szocialista volt
utódjainak személye

A Dávid F
és kaktusz kiállítás
Ferenc-egylet sző
állításán április 13
6 órakor a La
Eichner vonósnegy
11. művét adaja el
ról dr. Roska M.
Gyallay Domokosn
érdekes és szines
olvasóink figyelmé

Gyomor- bél-
geknél a természet
rűviz az emésztés
tósan előmozdítja
a tápláló anyagok
vosi szakvéleménye
a Ferenc József kü
igen hasznos gy
szer. A Ferenc Jo
szertárakban, dogé
ben kapható.

A „Tomche
kolozsvári Tomche
április 12-én délut
Chewra Kadisa k
(Strada Londrei
közgyűlés az évi
kívül esetleges
gyalni és megejti
A már közzétett j
lej folyt be tagd
adományokból, am
fiatal talmudisták
jól meg van szerv

Kisérje figyelemmel ki-
rakati árait!

A
SZ

Tiszta

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi zsidóság napilapja
 Szerkesztő: Dr. Marton Erász
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Képeknek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Felhős időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint felhős, kissé hűvös időjárás várható kisebb esőkkel s éjjel fagyponthoz feljebb emelkedő légáramlással változókéony idő valószínű. A hőmérséklet Budapesten március 10-én 10 fok Celsius volt.

475 zsidó bevándorló és turista utazott Kontancából Palesztina felé. Konstantinápolyból jelentik: Az elmúlt napokban a Sinaia gőzös fedélzetén 475 zsidó bevándorló és turista utazott Palesztinába. Az utasok azóta akadálytalanul megérkeztek a Szentföldre, ahol a haifai kikötőnél a különböző zsidó testületek és hivatalok kiküldöttjei várták őket.

Fischer József dr. a Wizo taedélutánján. A kolozsvári Wizo taedélutánján Fischer József tart előadást. A tea a Szalon Klub helyiségében lesz megtartva délután 5 órakor. Vendégeket szívesen lát és szívesen hív meg a rendezőség.

A thüringiai tartománygyűlésben nem tudják megalakítani a régi jobboldali kormányzó többséget. Berlinből jelentik: Weimarban az új kormány még nem alakult meg. A thüringiai tartománygyűlésben nem tudják megalakítani a régi jobboldali kormányzó többséget. A Landvolk, a gazdasági párt és a német néppárt ma tárgyalnak tovább Frick és Marschler nemzeti szocialista volt thüringiai miniszterek utódjainak személyéről.

A Dávid Ferenc-egylet szöveg- és kaktusz kiállítása. A kolozsvári Dávid Ferenc-egylet szöveg- és kaktusz kiállításán április 12-én, vasárnap délután 6 órakor a Lakatos-Schull-dr. Holló-Eichner vonósénekes Tschalkowsky op. 11. művét adaja elő. Utána a szövegekről dr. Roska Márton tart előadást. Gyallay Domokosné dalokat énekel. Az érdekes és színes kiállításra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Gyomor, bél- és anyagcserebetegségeknek a természetes Ferenc József keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József különösen ülé életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, dogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A „Tomche Jesivot“ közgyűlése. A kolozsvári Tomche Jesivot vasárnap, április 12-én délután három órakor a Chewra Kadisa kolozsvári székházában (Strada Londrei 9.) közgyűlést tart. A közgyűlés az évi jelentés beterjesztésén kívül esetleges javaslatokat fog tárgyalni és megejti az új választásokat. A már közzétett jelentés szerint 116.199 lej folyt be tagdíjakból és 12.605 lej adományokból, ami annak a jele, hogy a fiatal talmudistákat támogató egyesület jól meg van szervezve.

Franciaország nem szerelhet le addig, míg a Népszövetségnek nem lesz nemzetközi hadserege

Militarista beszédet mondott a bukás előtt álló francia köztársasági elnök

Párizs, április 10. Doumergue köztársasági elnök tegnap délelőtt Nizzába érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A polgármester beszédére az elnök válaszolt. Beszédében hangsúlyozta a franciák békeszeretét, kiemelte, hogy a francia hazafiság nem törekszik más kulturák elnyomására, de fontosnak tartja az ország biztonságának megőrzését. Mindaddig, amíg a Népszövetség nem fog rendelkezni elegendő számú nemzetközi katonasággal, Franciaországnak óvatosságra kell maradnia a leszerelés terén és nem

csökkentheti hadseregét jobban, mint ahogy azt biztonsága veszélyeztetése nélkül teheti.

Doumergue utalt arra, hogy az utóbbi napokban is a békét komolyan veszélyeztető, megdöbbentő esemény történt, amelynek kihatásai a jövőre egyelőre kiszámíthatatlanok. Kéri a francia szívek egygyé forrását, mert sulyos a felelősség, amelyet a mai generációnak viselnie kell, ha olyat tesz, ami a sok megpróbáltatáson átment Franciaország biztonságát veszélyezteti.

Doktorráavatás. Weisz Oszkárt, a kolozsvári Akadémiát Barisszia zakénjét, a zsidó Menza elnökét, a kolozsvári I. Ferdinánd Tudományegyetemen az összes jogtudományok doktorává avatták.

Különös végrendelet. Marseilleből jelentik: Marseille város polgármestere, Flaissières, érdekes végrendeletet készített. Ebben meghagyja, hogy holttestét hamvasztják el és a hamvakat a köztemető közös sírjai fölött a hajnali órákban szórják szét. Megtiltja továbbá, hogy emlékére sírkövet vagy szobrot állítsanak és uccát sem szabad róla elnevezni.

Zsinagógai ének a rádióban. A kassai stúdió szombaton, e hó 11-én este 19.05 órakor (keleteurópai időszámítás szerint 8 óra 5 perccel) zsinagógai énekeket és zsoltári dalokat közvetít.

A cserbenhagyott menyasszony véres bosszúja. Dortmundból jelentik: Itt tegnap délelőtt titokzatos gyilkosság történt. Weldhaus Walter 36 éves magántisztviselő éppen borotválkozott odahaza, mikor lassan kinyílt az ajtó, egy revolveres kéz nyult be, azután két lövés dördült el s a magántisztviselő halálosan megsebesülve összeesett. Az egyik golyó a fejébe hatolt. A kórházban hamarosan meghalt, anélkül, hogy eszméletre tért volna. Weldhaus nemrégiben eljegyeztette egy fiatal leányt, de visszahagyta a jegygyűrűt, mert rossz híreket hallott a lányról. Minden jel arra mutat, hogy a gyilkosságot a volt menyasszony követte el, mert vasárnap reggel óta nyomtalanul eltűnt szüleinek lakásáról.

Kétezer pengő pénzbüntetésre ítélte a bíróság Péchy Erzsit, mert autója hibás vezetésével öt embert megsebesített. Budapestről jelentik: A székesfehérvári törvényszék ma ítélkezett az ötrendbeli súlyos testi sértéssel vádolt Péchy Erzsit és sófförje, Schenk János bűnügyében. Vádlottak autója, amelyet a hajtsái igazolvánnyal nem rendelkező művésznek vezetett, egy másik gépkocsival az elmúlt évben Székesfehérvár közelében összecúszott s a szerencsétlenségénél a másik autót öt utasa megsebesült. A tanúk kihallgatása után a bíróság 2—2 testi sértés vétségében bűnösnek mondotta ki a vádlottakat s Péchy Erzsit 2000, a sóffört 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész és a művész nő fellebbeztek, a sófför megnyugodott az ítéletben.

NAPROL-NAPRA

A német Lufthansa közelebről légi omnibuszjáratokat rendszeresít Majna-Frankfurt és Köln között. A repülőgépek óránként közlekednek a két város között s a vonaton négy óras utat egy óra alatt fogják megtenni.

Wilkins buvárhajójának egyik vezetőjét, Schlossbach korvettkapitányt az amerikai posta tisztviselőjévé nevezték ki. Ő fogja őrizni azt a különleges postabélyegzőt, amely a sarki ut postájának bélyegzésére készített az amerikai postaszolgálat. A Nautilus több ezer levelet vizsgál az északsarki utra s a portóvédőlem egy részével a sarki ut költségeit fedezik. Az amerikai filatelisták külön is imádkoznak Wilkins vállalkozása sikeréért, mert a különleges postabélyegzőt csak a sarkpont elérésekor veheti használatba a buvárhajó postáján Schlossbach korvettkapitány.

Dél-Szerbiában tegnap nyári zivatar volt. A villám Nis közelében egy Vasics nevű parasztot agyonüjtött. A korai nyári zivatar a babonás lakosság körében mindenféle vészteljes kombinációkra adott okot.

Ghica román herceg, aki az Európa luxushajón Cherboungba érkezett, repülőgépet hozott magával Károly király részére Amerikából. A herceg a napokban indul Párizsból Romániába.

Missouri államban elfogták Fred Bruke csikágói tömeggyilkost, egy alkoholcsempészbanda vezetőjét, aki három évvel ezelőtt egyik csikágói autógarázsban a konkurrens banda három emberét gépfegyverlövésrel megölt. Bruket még hat más gyilkossággal is vádolják. Fejére kilencven ezer dollár vérdíj volt kitűzve.

Az indiai óceánban levő Lacedive szigetcsoporthoz a lakosságnak nagy gondot okoz a patkányok elszaporodása. A kellemetlen állatok sokasága nagy károkat okoz. Eddig sikertelen kísérleteket tettek macskák meghonosítására, mert a macskák nem bírják az ottani klimatikus viszonyokat. A szigeten most baglyok betelepítésével kísérleteznek.

Oslóból jelentik, hogy a Nobel-díjak alapja az elmúlt évben mutatta fel eddigi legnagyobb jövedelmét. Ezért az ezévi öt díj jelentősen magasabb összegű lesz, mint az eddig kifizetettel.

Az angol gyáripari szövetség nagytanácsa rádiótáviratban köszönetet mondott a walesi hecegek délamerikai útján az angol ipar és kereskedelem érdekében kifejtett munkásságért.

Nepoleon sakkfiguráinak titka. Párizsból jelentik: Ez év június 28-ikán Austerlitzben Napoleon-kiállítás nyílik meg, amelyen a nagy francia császár személyére vonatkozó tárgyakat mutatnak be. A kiállításnak többek között az Athénben élő Paleologue grófnő rendelkezésre bocsátotta azokat a sakkfigurákat, amelyeket Napoleon Szent Ilona szigetén használt. A figurák belül üresek voltak és részletes tervet tartalmaztak a császár megszoktatására. A sakkot egy tiszt küldte Napoleonnak, de a tiszt egy hajókatasztrófiánál röviddel ezután életét veszítette és Napoleon sem tudta meg a sakk titkát.

AMIG A KÉSZLET TART!

15.000 méter kül- és belföldi szövetek

az alanti

szenzációsán olcsó árban árusítatnak RIGÓ LAJOS

posztó-, bélés- és szabókellékek áruházában

Cluj-Kolozsvár Piața, Unirii (Főtér) 5. szám.

Tiszta gyapju szövet 140 cm. széles 160— lejtől. Tiszta gyapju kamgarn 140 cm. széles 430— lejtől

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Szabók legolcsóbb helyei vásárlási helyei

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Szabók legolcsóbb helyei vásárlási helyei

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

Kisérje figyelemmel ki-rakati árait!

KÖZGAZDASÁG

Megyéenként adják bérbe a dohányjövédéki egyedárúsítást

Az új rendszerű árusítás 1932 január elsején lép életbe Tizenöt éves koncessziót ad ki a monopóli

Bucaresti-Bukarest, április 10. Pár hónappal ezelőtt híre járt, hogy a monopóli igazgatóság a dohányjövédék árusítását az eddigi elosztó szervezet helyett olyként akarja folytatni, hogy egyedárúsítónak adja bérbe, aki saját rezsijében osztja szét a árut a viszonteladókknak. Ennek az intézkedésnek fő célja az, hogy megszüntesse a költséges elosztó szervezetet, mely jelenleg az egész országban működésben van. Erre a híre az egész ország területéről az ajánlatoknak valóságos áradata indult meg a monopóli igazgatóság felé, de befutott számos külföldi ajánlat is a dohányjövédéki árusítás bérbevételére. A monopóli igazgatóság ezekkel az ajánlatokkal még nem foglalkozott érdemben, mivel az még nem időszéri. Azt azonban már eddig is megállapította, hogy nagyon kevés olyan ajánlat érkezett, mely komolyan számbavehető volna.

Illetékes helyen kijelentették munkatársunknak, hogy szó sem lehet arról, hogy a dohányjövédéki árusítást az egész ország területére egyetlen egyedárúsítónak adják ki. A monopóli igazgatóság

ság úgy tervezi, hogy kiadja ugyan egyedárúsítónak a dohányárak árusítását, azonban megyéenként, vagy a kis fogyasztású vidékeken legfeljebb két megyéenként köt megállapodást egyedárúsítókkal.

A monopóli igazgatóság adminisztrációs bizottsága jelenleg folytatja munkálatait egy statum kidolgozására, mely a monopóli igazgatóságnak és az egyedárúsítóknak viszonyát fogja szabályozni. Ez a munka azonban még hosszabb időt fog igénybe venni, úgyhogy a többi munkálatok befejezése után az új rendszerű árusítás csak a jövő január elsejével veheti kezdetét. Az új statumok szerint a kerületi egyedárúsítók 15 évre fogják megkapni a szerződést. A monopóli igazgatóság legkésőbb az ősz elején fog pályázatot hirdetni az egyedárúsításra.

A Kereskedő Tanács (Sfatul Negustoresc) fűszerszakosztálya f. hó 13-án, hétfőn délelőtt fél 10 órakor a Sfatul Főter 22. sz. a. helyiségében az italmérési engedélyek ügyében gyűlést tart, amelyre az összes érdekelt fűszer- és vegyeskereskedőket ezton hívja meg az elnökség.

Színház-Mozi

Román Opera műsora

Vasárnap, ápr. 12 (délután): Hoffmann meséi.

Hétfő, ápr. 13: Rigoletto.

Kedd, ápr. 14 (délután): Traviata.

Szerda, ápr. 15: Tannhäuser. (Vendégszerepel Hubert Leuer kiváló tenorista.)

Péntek, ápr. 17: Zsidónő. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégszereplésével.)

Vasárnap, ápr. 19 (délután): Sámson és Delila. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégfellépésével.)

Hétfő, ápr. 20: Afrikai nő. (Olecsó helyárral.)

Szerda, ápr. 22: Rigoletto.

Csütörtök, ápr. 23 (délután): Stradella.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A szezonban pénteken este 9 órakor utoljára kerül színpad Szép Ernő gyönyörű darabja, az Aranyóra. Okvetlenül nézze meg!

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat: Törvényes színházi szünet.

Vasárnap d. e. 11 órakor mozimatiné: Riff és Raff, a levegő királyai, burleszk vígjáték 7 felvonásban, burleszk kísérő műsor.

Vasárnap d. u. fél 3 órakor színházi előadás: Alvinczi huszárok. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 244)

Vasárnap d. u. 5 és háromnegyed 7 órakor mozielőadás: Premier, hangos Fox attrakció: A hetedik parancsolat, 11 felv., a főszerepekben: Janet Gaynor Charles Farrell. Új hangos hirodó. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap este fél 9 órakor: Okos mama. (Operett-újdonás, Poór Lili fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 245.)

Vasárnap éjjel 11 órakor: Rott Sándor és a bécsi Theater der Komiker 17 tagu együttesének vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárral. Ssz. 246.

Hétfőn d. e. 11 órakor: Mozimatiné: Lelkek a viharban, dráma a Saharában, 8 felvonásban, a főszerepekben: Mina Manneé, Dimitrij Kirsakoff. Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej. Hétfőn d. u. fél 3 órakor: Viktória. (10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárral. Ssz. 247.)

Hétfőn d. u. 5 és háromnegyed 7 órakor mozielőadás: A hetedik parancsolat. Hangos, zenés attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Janet Gaynor Charles Farrell. Új hangos Fox hirodó. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Hétfőn este fél 9 órakor: Kis király. (Operett-újdonás, új szereposztásban, Karácsonyi, Kertész, Nádor, Tompa. Írász fellépésével. 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyárral. Ssz. 248.)

Hétfőn éjjel 11 órakor: Rott Sándor és a bécsi Theater der Komiker vendégjátéka, teljesen más műsossal.

Keddén d. u. 3, 5 és 7 órakor mozielőadás: A hetedik parancsolat. Hangos, zenés attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Janet Gaynor és Charles Farrell. Új hangos Fox hirodó. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Keddén este 9 órakor: Süt a nap. (Szentgyörgyi István születésének kilencvenedik évfordulója. Jubiláris díszelőadás. Ssz. 250.)

Szerda d. u. 3, 5 és 7 órakor mozielőadás: A hetedik parancsolat. Hangos, zenés attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Janet Gaynor és Charles Farrell. Új hangos Fox hirodó. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Szerdán este 9-kor: Leona. (Zilahy Lajos Budapesti óriási sikert aratott újdonás. Először. Premierbérlet 37. szám. Ssz. 251.)

Női és férfi kalapokat

formál, fest, tisztít és vasal szakszerűleg és jutányosan

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. (a nagy vashid mellett). Fiók: Dej, Cal. Traian 9. Dus választék eredeti női kalapmodellekben, engrosban és detailban.

Csütörtökön este 9-kor: Leona. (Másodszor. Napi bérlet 38. szám, B. Ssz. 252 Pénteken este 9-kor: Aranyóra. (Újdonás, harmadszor. Napi bérlet 39. sz., A. Ssz. 253.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Vasárnap szenzációs premierje lesz a Magyar Színház mozijának. Vetítésre kerül az amerikai Fox-filmgyár egyik legnagyobb hangos attrakciója, A hetedik parancsolat, a főszerepekben: a bájos Janet Gaynor és a kiváló filmszínész, Charles Farrell. Az igazi szerelem megrázó himnusza ez a gyönyörű film, mely egy eszlekménye, kiállítás, megrendezése folytán az évad egyik legszenzációsabb alkotása az amerikai filmgyártásnak. Előadások: Vasárnap és hétfőn d. u. 5 és háromnegyed 7 órakor. Keddén és szerdán 3, 5 és 7 órakor. Helyárrak valamennyi előadás alkalmával 30, 20 és 10 lej.

SPORT

A Haggibbor Sportklub rendezi meg Kolozsvár bajnokságáért a vivóversenyt. Lapunk már egy ízben közölte, hogy a Haggibbor Sportklub rendezi meg ez évben Cluj város bajnokságáért folyó tör- és kardvivó-versenyt.

A verseny e hó 12-én és 13-án lesz megtartva a Református Kollégium, (Str. Cogălniceanu) hatalmas tornatermében.

A verseny magas nivóját az is emeli, hogy Bukarest, Oradea, Trg.-Mures, Satu-Mare és Cluj városok legjobb tör- és kardvivói fognak a versenyen egymással találkozni.

Ugymond országos erőviszonyok mérlege lesz ez a verseny, melynek fontosságát az is csak fokozza, hogy a zsűri elnökének, Kalmár budapesti olimpiai versenyzőt sikerült megnyerni.

Senki se mulassza el ezen ritka sport eseményt.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Szombat, április 11.

Bukarest. 24 (éjjel): Feltámadási ünnepek köz.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Grammfóhangv. Bizet: Carmen, Mozart: Varázsfuvola, Debussy: Air de Lia, Lehár: A mosoly országa, Brown: Somitens, Eilenberg: Malom a Fekete erdőben, Kiszely: Szerelmes éjszák, Kalmár Tibor: Sajnálom, hogy így történt, Karl: Ilyen ember nálam nulla, 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A cserkészszövetség műsora délutánja. 7.30: Mit üzen a rádió. — 8.15: Nők az alkotmányban c. vígjáték. — Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.

Bécs. 19.30. Bach: Passziójáték. Közreműködik: Gerhart Mária, Anday Piroška, Manowara József, Duhán János, Pilsz Károly énekesnek, Schütz Ferenc orgonaművész, a bécsi fiúénekkar, az Opera énekkara, filharmonikusok zenekara. — 22.45: Cigányzene.

Berlin. 20: Tánccent.

Breslau. 20.30: Szórakoztató est.

Langenberg—Köln: 22: Szórakoztató zen. 24: Jazz.

Varsó, Kattowic, Poznan. 20.30: Szoprán dalok. 22.15: Chopin művei zongorán. Milánó. 22: Kamarazene.

Róma. 18.30: Hangv. Balfé, Mascagni, Fletscher, Godefriod, Belotta, Setilli, Dvorak, Saint-Saens, Verdi művei.

Prága. 19.05: Fuvózenekar. 20: Vidám dalok. 21: Táncczene.

Pozsony. 19.05: Grammfón. 19.30: Rosini: Szevillai borbély.

Kassa. 19.05: Héber szertartási énekek.

Brünn. 21: Táncczene.

Belgrád. 20: Egyházi zene.

Cukorbajosok!

Gyógyszertárakban és drogueriákban kapható a világhírű, kellemes ízű, tápláló orvosiilag ajánlott Egger-féle Diabétes bonbon.

Soha

nem volt még ilyen nagy mérvű árleszállítás a piacon Atheneum olcsó könyve

Barbusse: Erő, fűzve	68 le
A. France: Hátrahagyott írásai fűzve	34 le
Heltai: Irók, színésznők	68 le
Thackeray: Titmarsch	34 le
Mihály E.: Az autók elektromos felszerelése	170 le
Szalay László: Mihály bácsi 194 oldal	51 le
Blasco Ibanez: Mindenki asszonya 288 oldal	68 le
Blasco Ibanez: A meghódított tenger 300 oldal	68 le
Emil Zola: Tírése Raquin 284 oldal	68 le
René Benjámín: Egy regényes élet 364 oldal	68 le
Dos Passos: Newyork regénye oldalon, 2 kötet	102 le
Bainville: Franciaország története 488 oldal, 2 kötet	102 le
Ady Endre: A minden-titok versei	68 le
Ady Endre: Új versek	68 le
Ady Endre: Illés szekerén	68 le
Ady Endre: Szeretném ha szeretnének	68 le
Ady Endre: A magunk szerelme	68 le
Ady Endre: Ki látott engem	68 le
Ady antológia 264 oldal, 284 vers	156 le

Kapható:

Uj Kelet könyvostályában

Vidékre utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

Apro hirdetések

Különbejárato butorozott szoba kiadó Calea Victoriei 93, az udvarban.

Kiadó másusra, olcsó üzlethelyiség. Eltekezhetheti háztulajdonosnál v. Szécheny tér 39.

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknél állandó kiállítás. Somlyó aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

ריכטיגשעלונג דער רעדאקציען טעקענדארפער שויב קאנקורו פום 27 טאג מארץ ווארדא שטאט בעל הוראה בעל קורא געדרוקט.

Tisztviselő német-magyar nyelvtudással, gépirásban jártas állást keres. Esélyes munká megkezdésig. Nem kevésbé igazgató, mint Duca igazgató, melyi presztizsét elnyert megőrizni. S hogy tárca nélküli miniszter legyen.

Külföldi minták érkeztek. Pontos jutányos kiszolgálás. Broderie kézimunka elnyomda, Regina Maria 20.

Mindennap frissen fejt kóser tehénbivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Jegyezze jól meg Ön is asszonyom, amit annyi hálás vevőm tud, hogy az összes

Leadvatosabb színekben

Jómarkás selyemharisnyát

Leona nagyobb választékban

Lealcóbb új árakon árusítja

SÁNDOR harisnya-szakkereskedő CLUJ, Piața Unirii 9. (Oszlopos ház)